

Nordmenns svømmeferdigheter og risikovurderinger i forbindelse med vann/sjø

Utarbeidet av Marianne Nipe, Apeland

Juni 2021

Bakgrunn for undersøkelsen

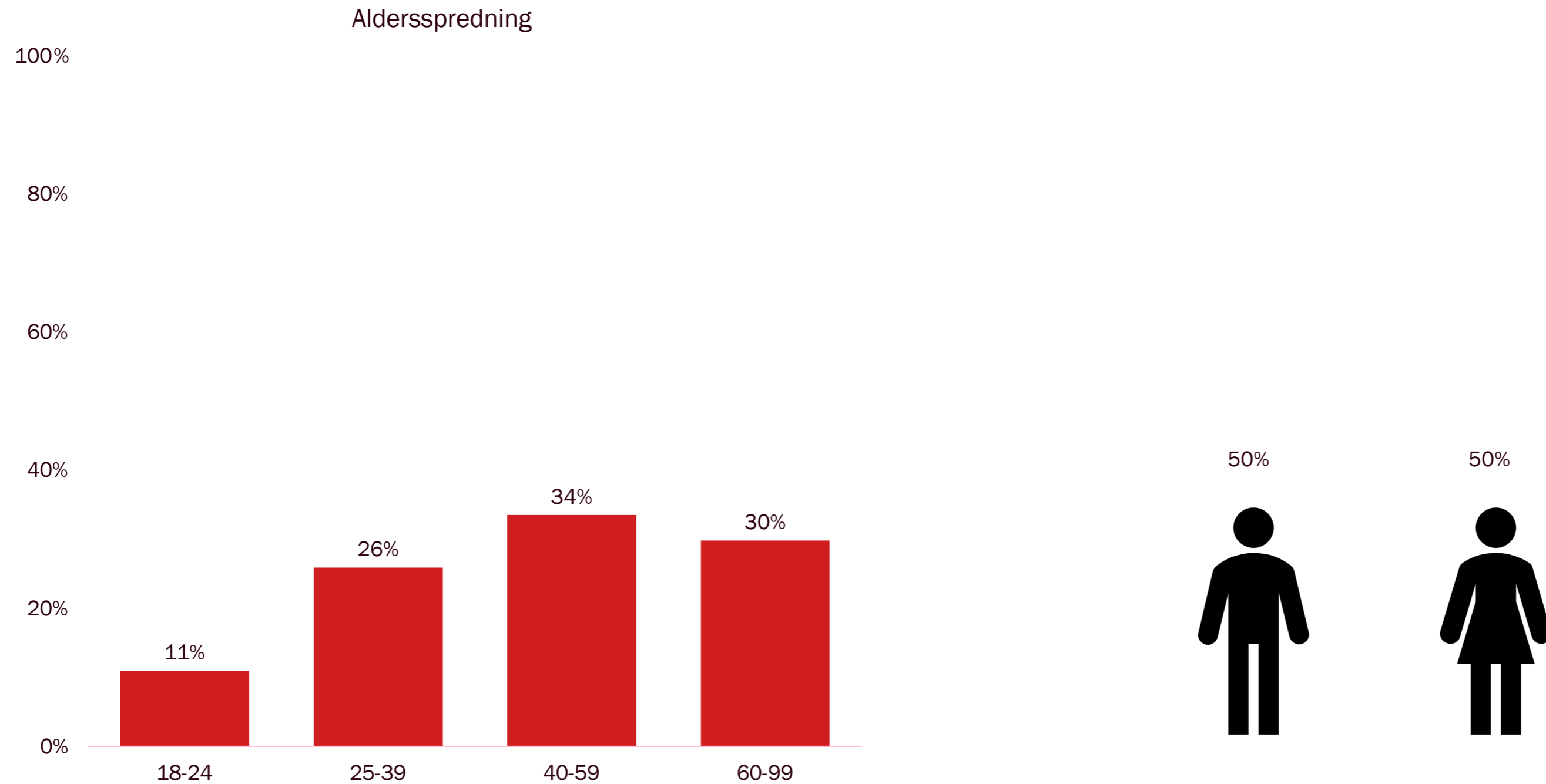
- Redningsskapet og Norges Svømmeforbund er hovedsamarbeidspartnere i NRK-prosjektet «Hele Norge svømmer» i 2021.
 - I den forbindelse har det vært behov for å gjennomføre en undersøkelsen som kartlegger nordmenns svømmeferdigheter og i hvilken grad det gjøres risikovurderinger rundt vann/sjø.
 - Spørreskjemaet er utarbeidet av Apeland i samarbeid med RS og NSF.
 - Undersøkelsen er tredelt:
 - Befolkningsundersøkelse
 - Foreldreundersøkelse
 - Barneundersøkelse
 - Det ligger relativt mye data til grunn og det vil være mulig å etterspørre ekstra krysskjøringer/rapporter dersom det er ønskelig i etterkant.
-

Metode

- Undersøkelsen er gjennomført landsrepresentativt i Norstat sitt webpanel i perioden 25. mai til 21. juni, 2021.
 - 2084 personer som har deltatt i befolkningsundersøkelsen, resultatene er vektet landsrepresentativt.
 - Det er 631 personer som har deltatt i foreldreundersøkelsen (har barn i alderen 6-16 år). Vi ble nødt til å rekruttere litt ekstra fordi andelen som hadde barn i alderen 6-16 år ikke var tilstrekkelig i befolkningsundersøkelsen.
 - 654 barn i alderen 6-16 år har deltatt i barneundersøkelsen. Noen barn ble rekruttert via foreldre i befolkningsundersøkelsen, og noen barn er rekruttert via panelet utenom undersøkelsen. Foreldre har godkjent at barna deltok i undersøkelsen, men vi har oppfordret barna til å besvare spørsmålene på egenhånd.
 - I undersøkelsen er det feilmarginer på:
 - 2000 intervjuer: +/- 1% til 2,2%
 - 600 intervjuer: +/- 1,8% til 4,1%
 - I rapporten kommenteres avvik i de ulike segmentene.
-

1. Befolkningsundersøkelsen

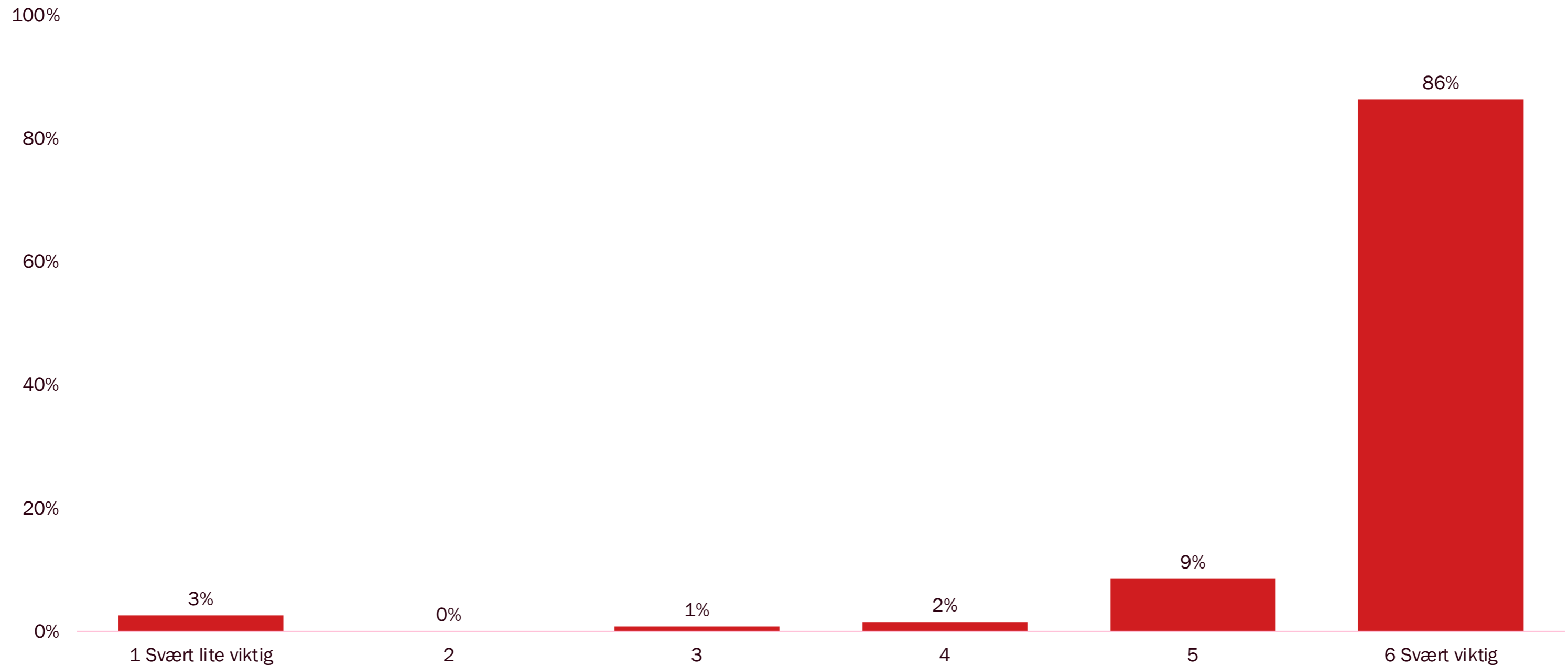
Befolkningsundersøkelsen er gjennomført i et landsrepresentativt utvalg

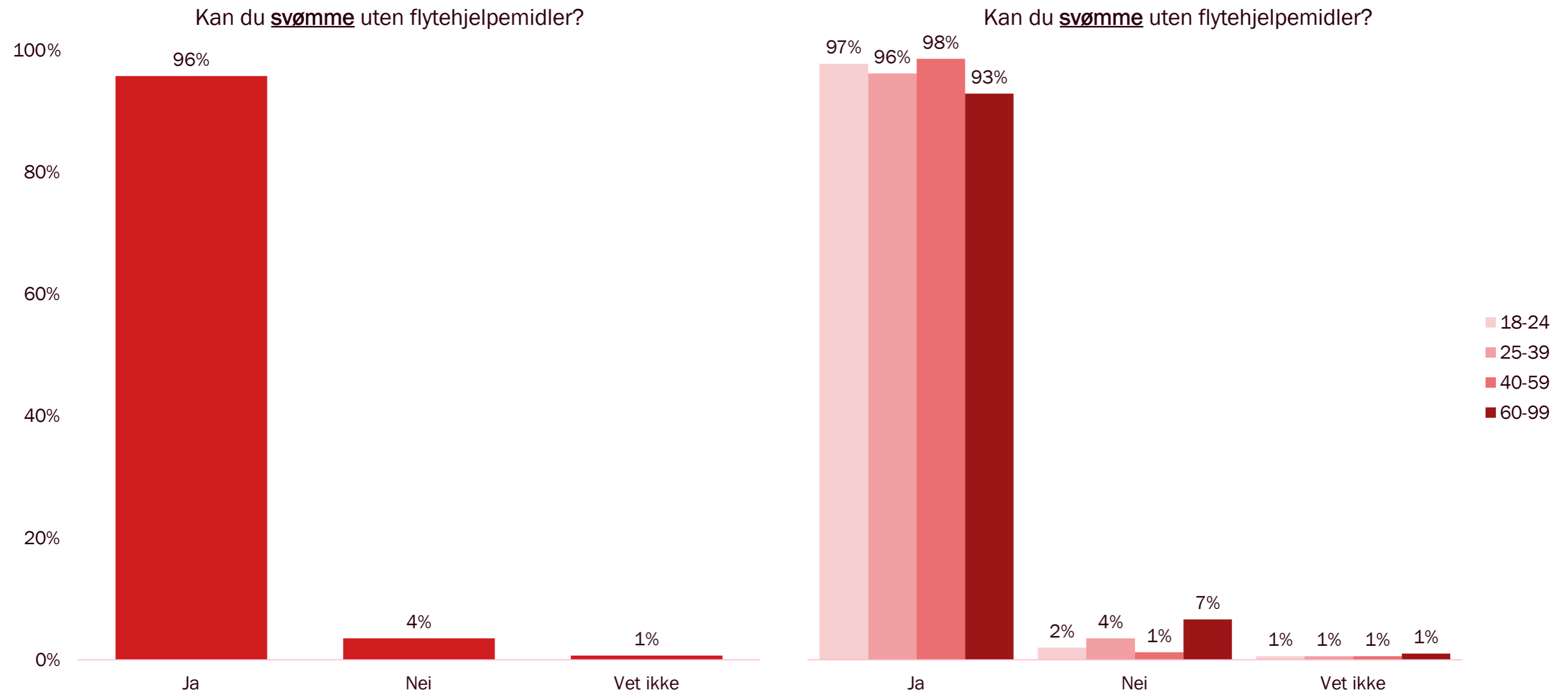
95 % synes det er svært viktig å kunne svømme

Nesten alle synes det er svært viktig å kunne svømme

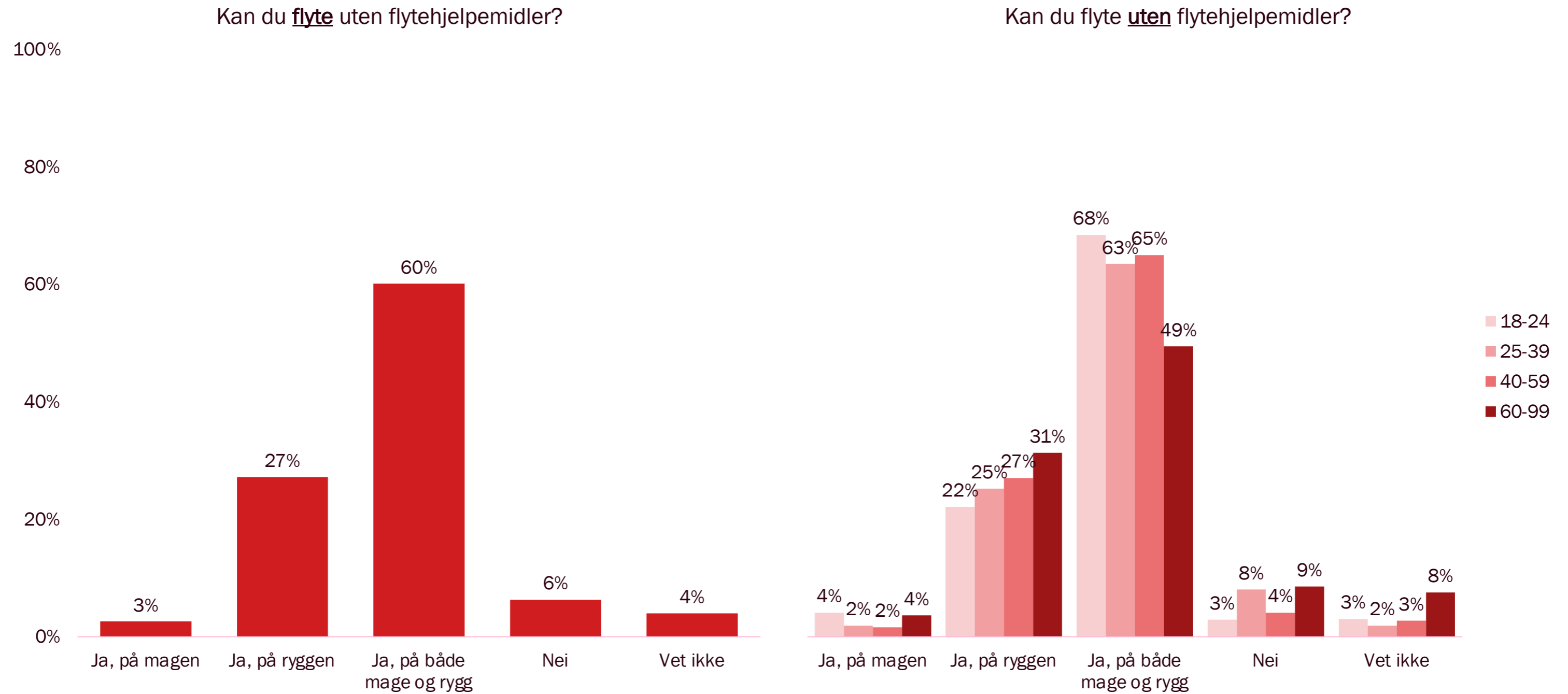
Hvor viktig synes du det er å kunne svømme?

De fleste svarer at de kan svømme uten flytehjelpemidler

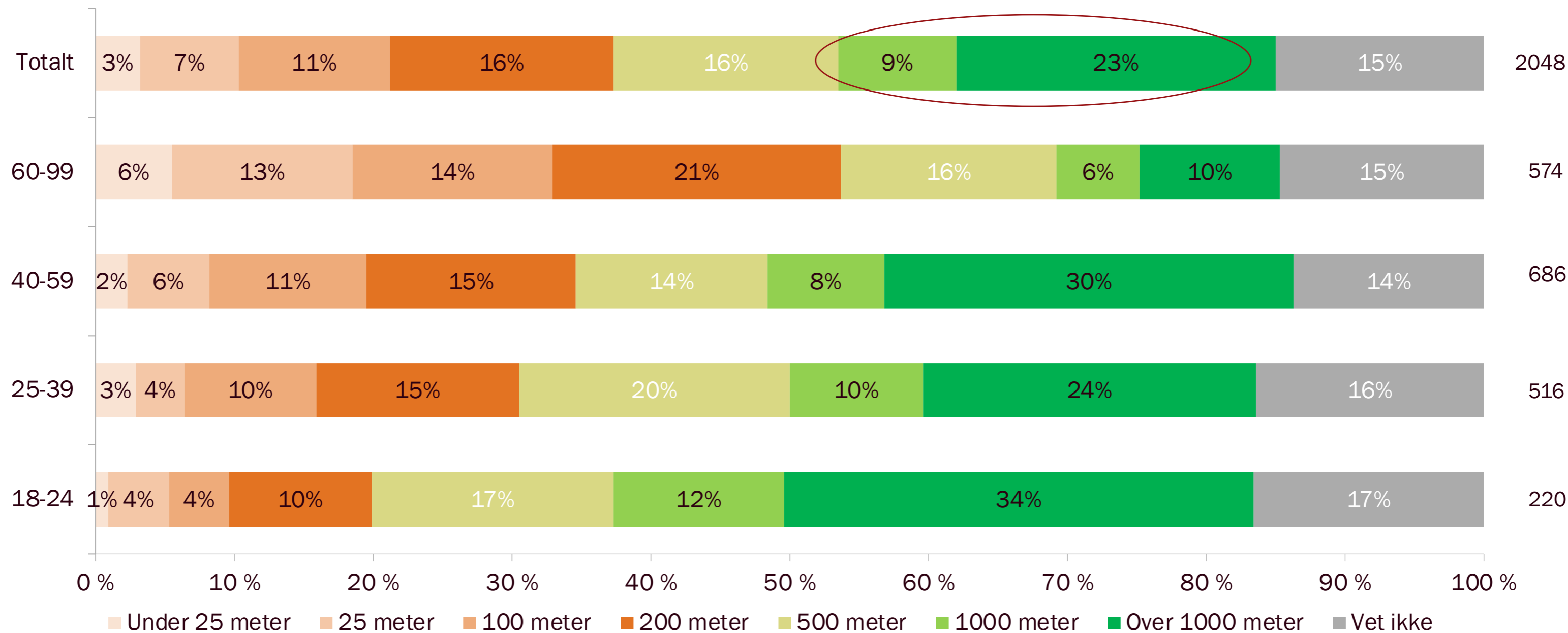
Majoriteten kan flyte både på mage og rygg, andelen er lavest blant de eldste (60+)

Totalt svarer 1 av 3 at de kan svømme 1000 meter eller mer. De yngste hevder å kunne svømme lengst.

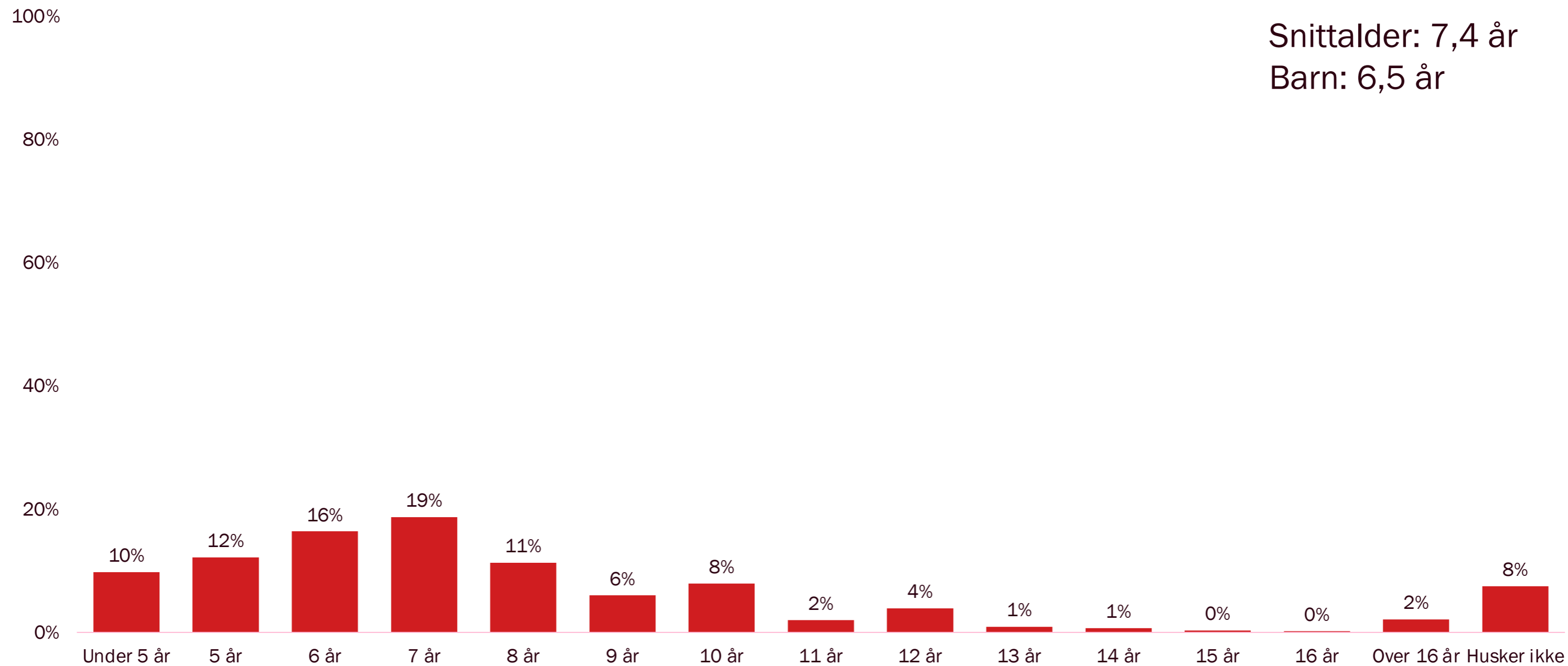
Se for deg en vanlig sommerdag i Norge. Hvor langt klarer du å svømme i sjøen / vannet uten flytehjelpemidler?

Base:

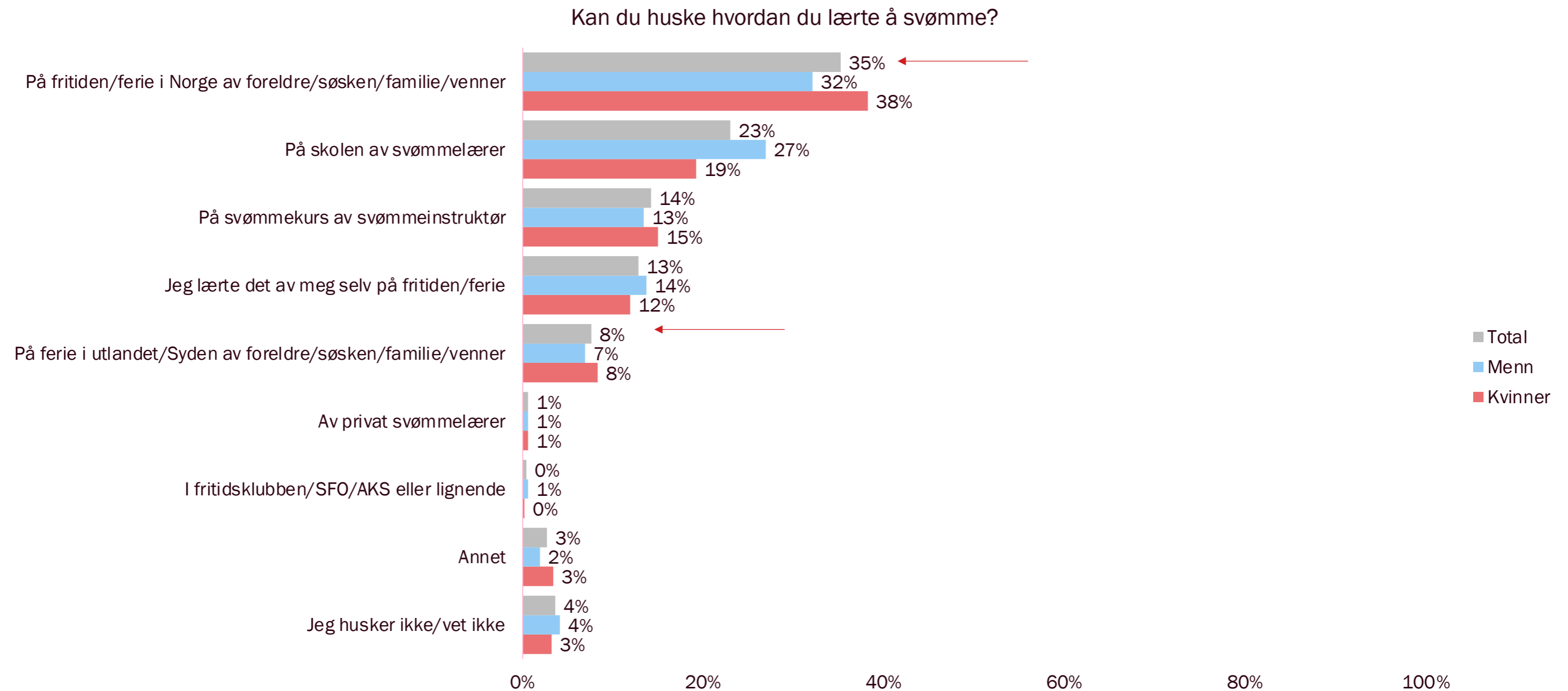

Gjennomsnittsalder for når man lærer seg å svømme er 7,4 år

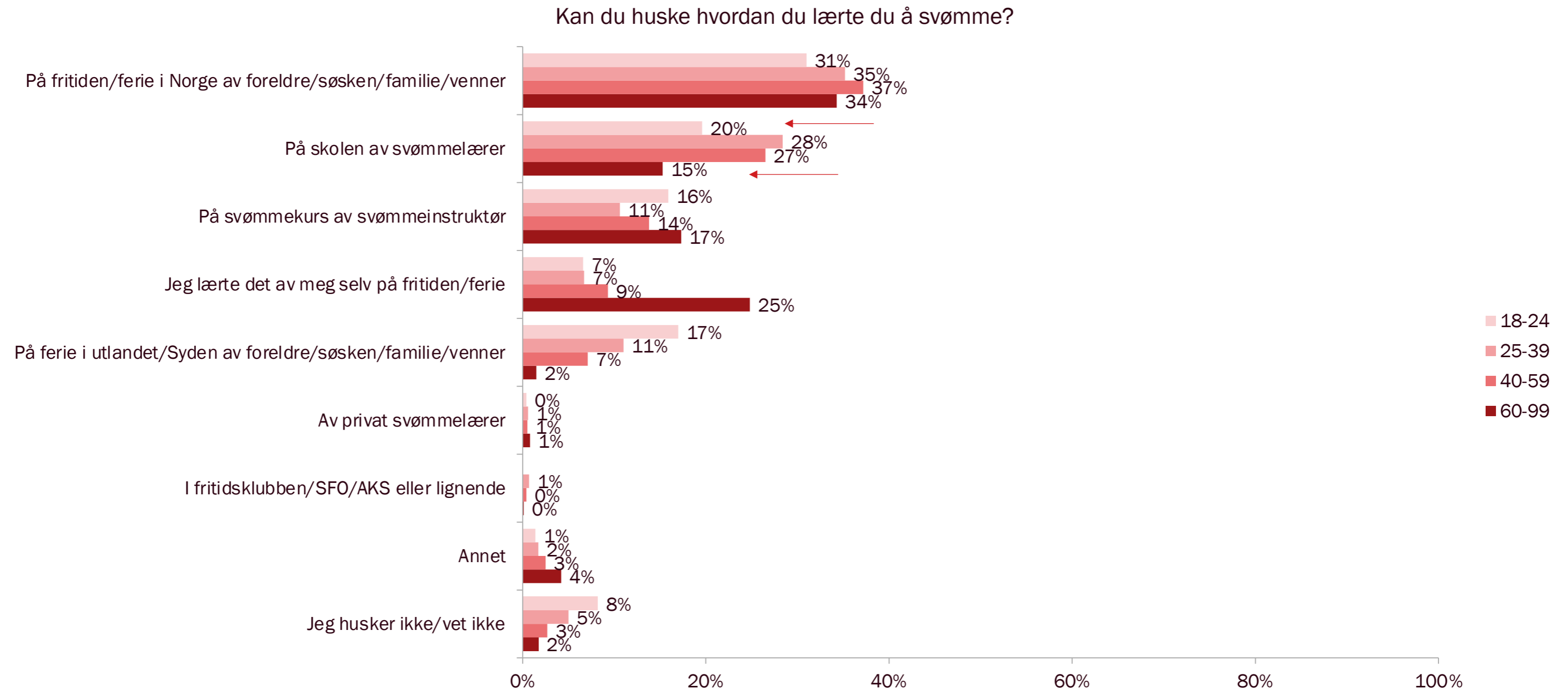
Hvor gammel var du da du lærte å svømme?

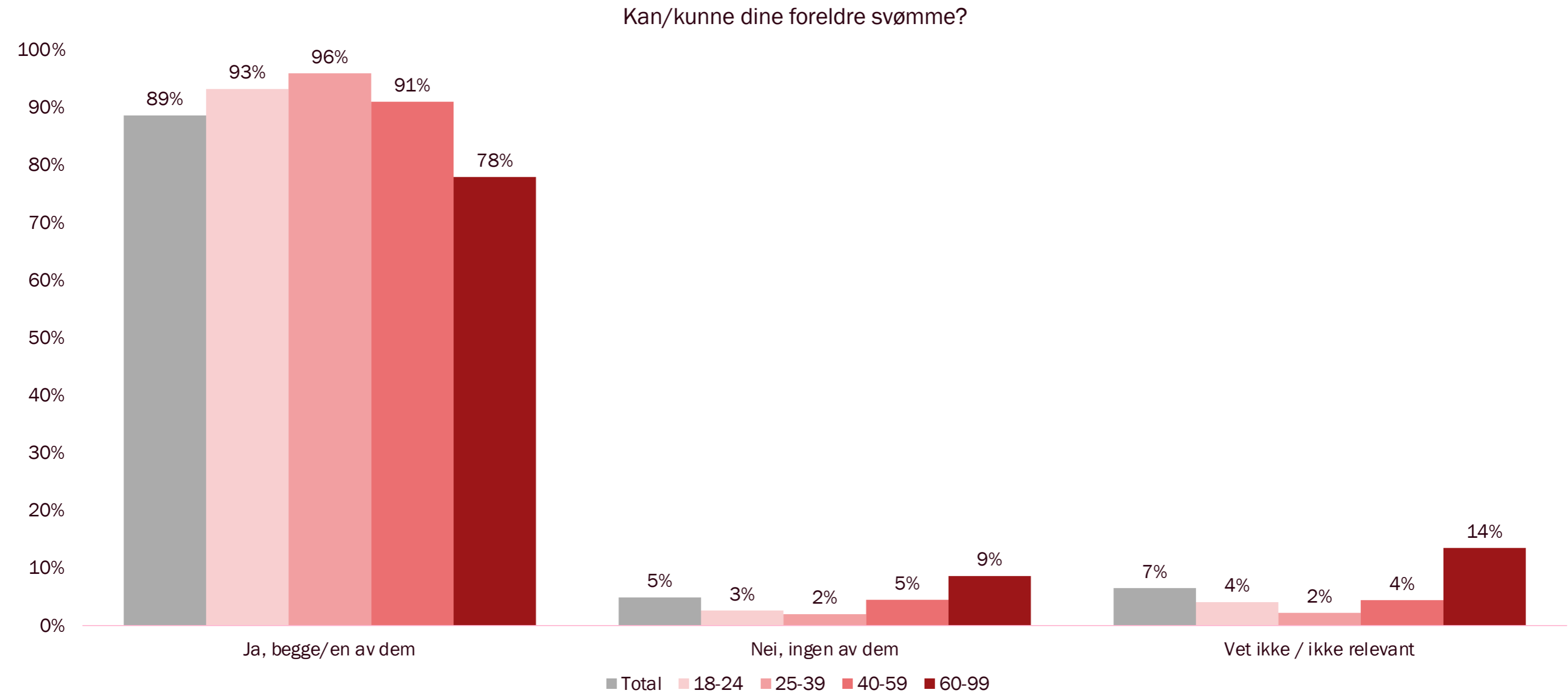
43 % har lært seg å svømme av nære relasjoner

Andelen som svarer at de har lært seg å svømme på skolen er noe lavere blant de yngste og eldste

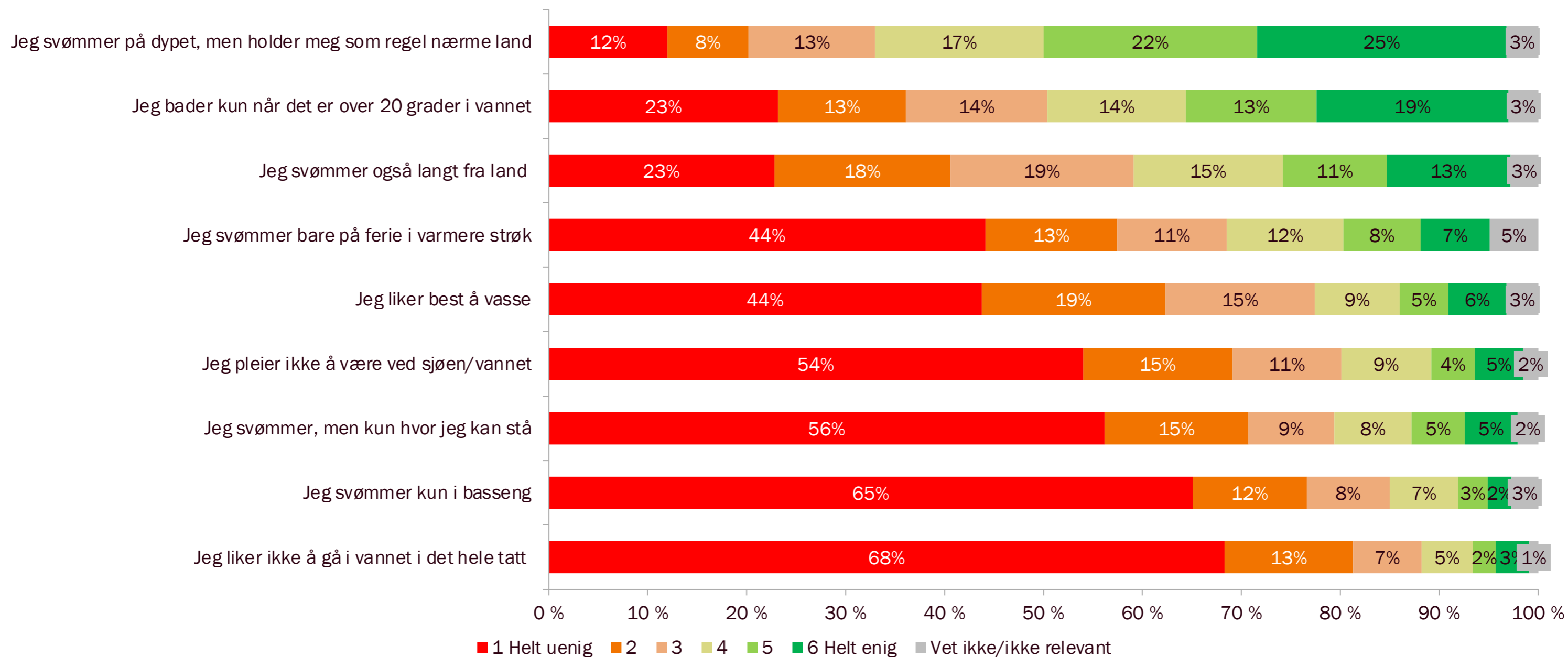

Aldersgruppen 60+ svarer i større grad at foreldrene ikke kunne svømme/vet ikke

Adferd i vann/sjø

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

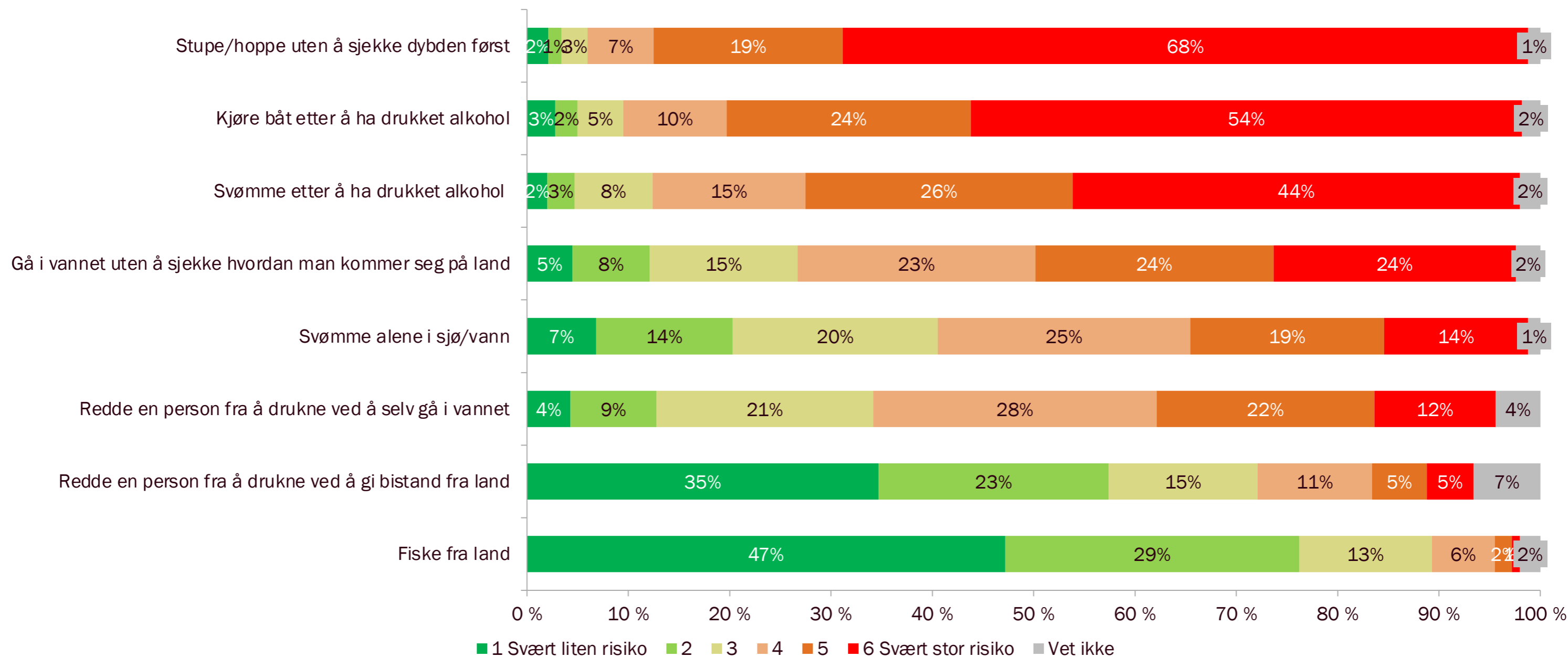

Risikovurderinger

34 % forbinder det å redde en person fra å drukne ved å selv gå i vannet med svært høy risiko

Høyest risiko forbundet med å stupe/hoppe uten å sjekke dybden, samt svømme/kjøre båt etter å ha drukket alkohol

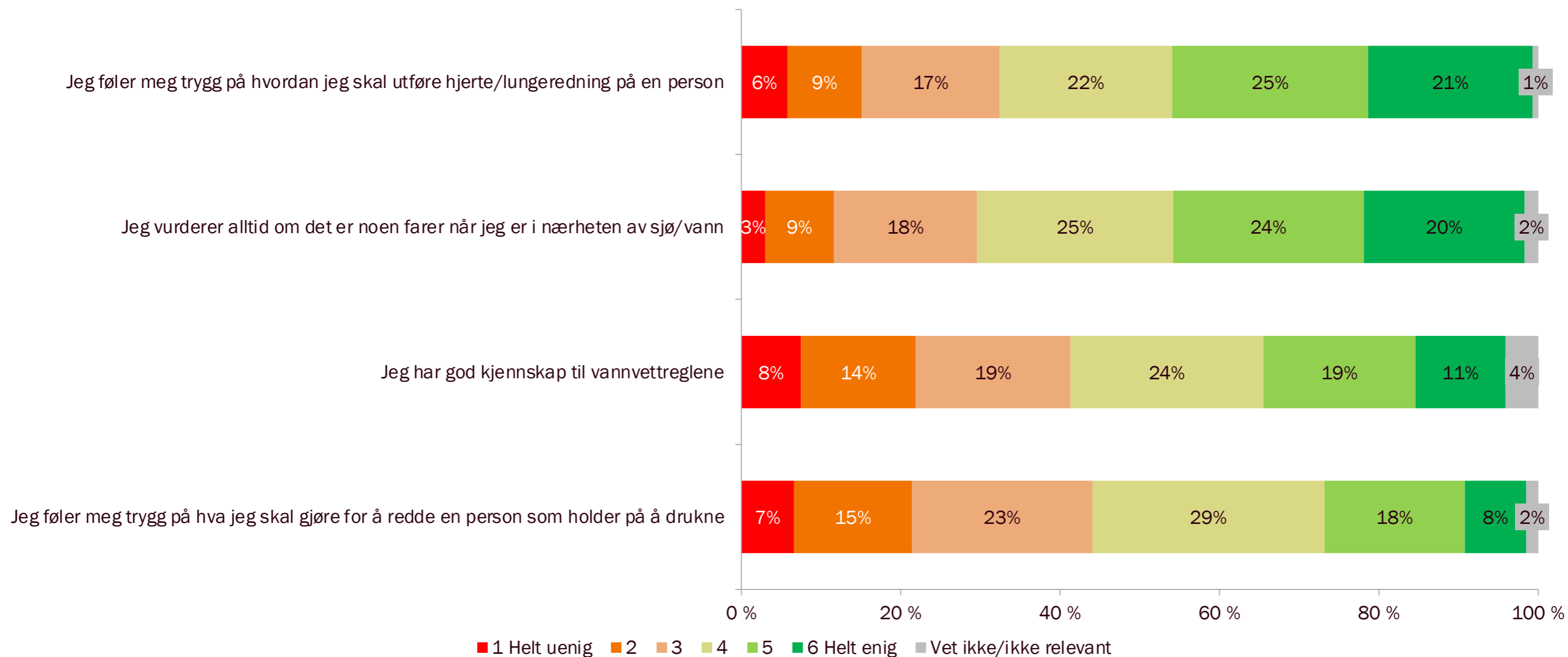
Hvor høy eller liten risiko forbinder du med følgende aktiviteter:

22 % føler seg utrygge på hva de skal gjøre for å redde en person som holder på å drukne

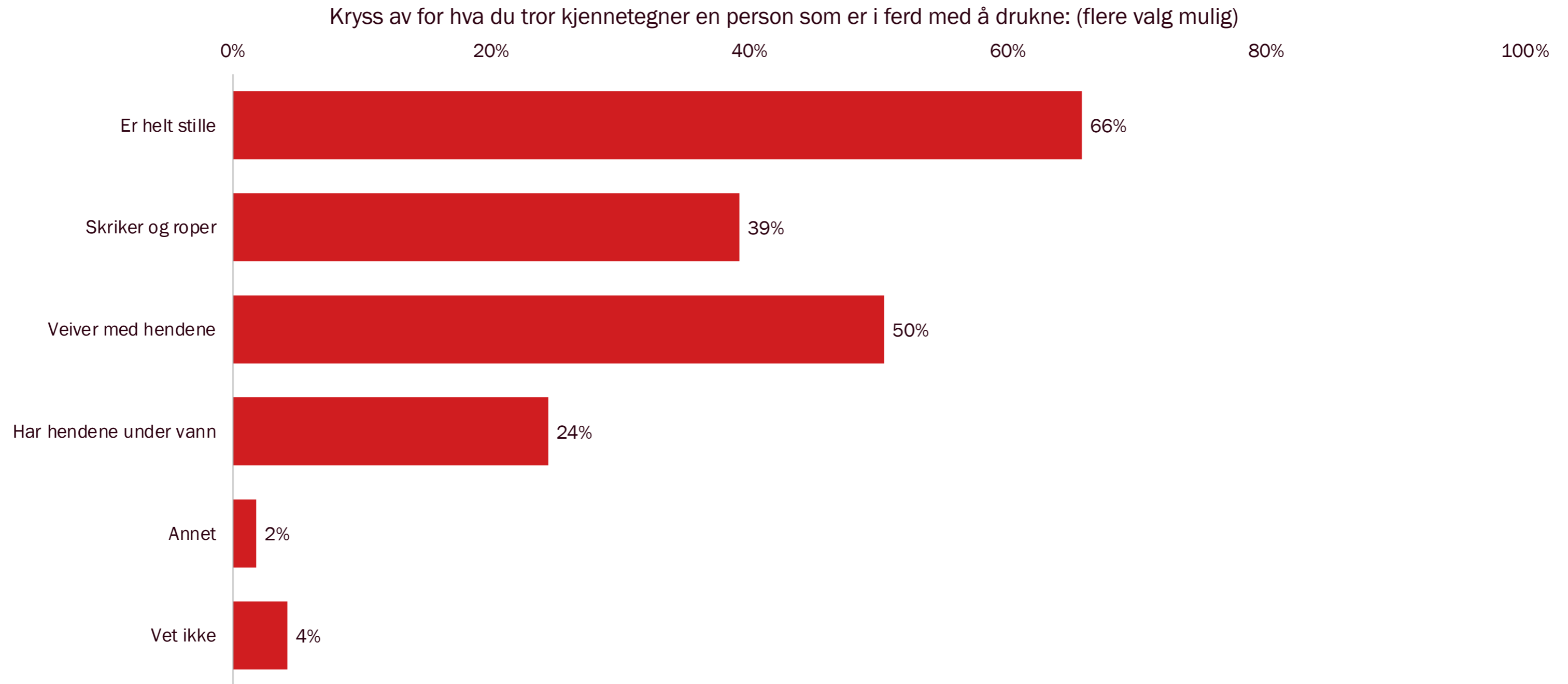
Hvilke ferdigheter de har i forbindelse med livredning og vannvett varierer veldig

Hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn:

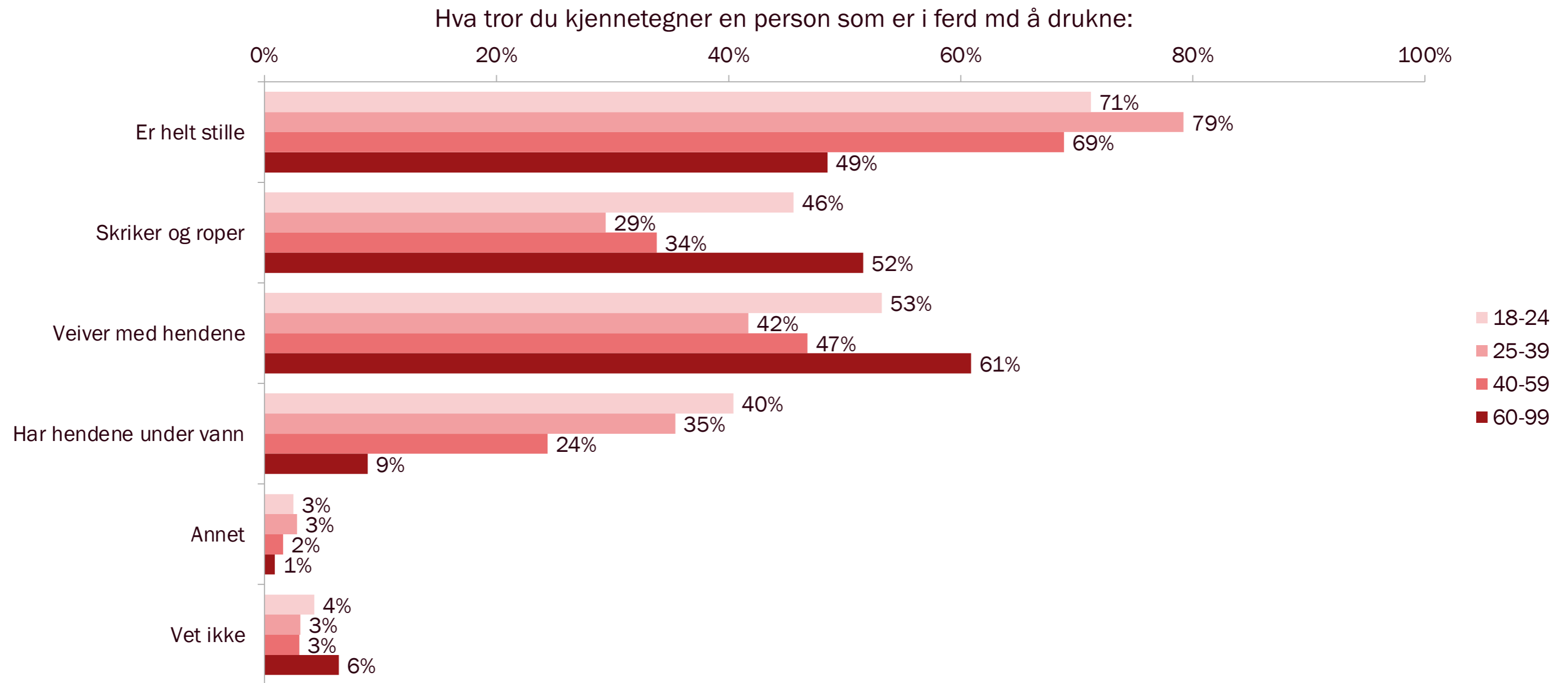
*50 % tror at en person som er i ferd med å
drukne veiver med hendene*

Resultatene viser at det er en betydelig andel som ikke vet hva som kjennetegner en person som er i ferd med å drukne

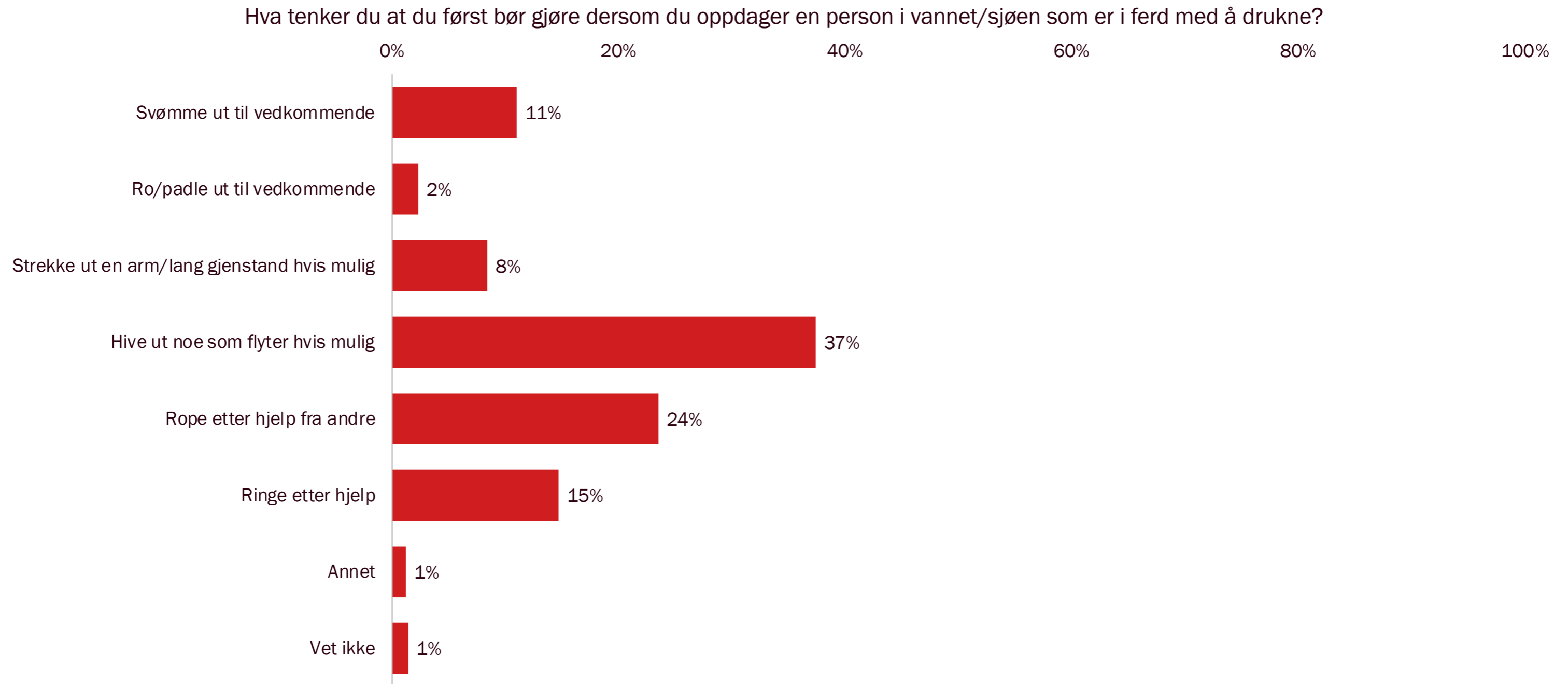
*De eldste (60+) har lavest
kjennskap til hva som kjennetegner en
person som er i ferd med å drukne*

Store aldersforskjeller når det gjelder å vite hva som kjennetegner en person som er i ferd med å drukne

*11 % ville valgt å svømme ut til en
person som er i ferd med å drukne*

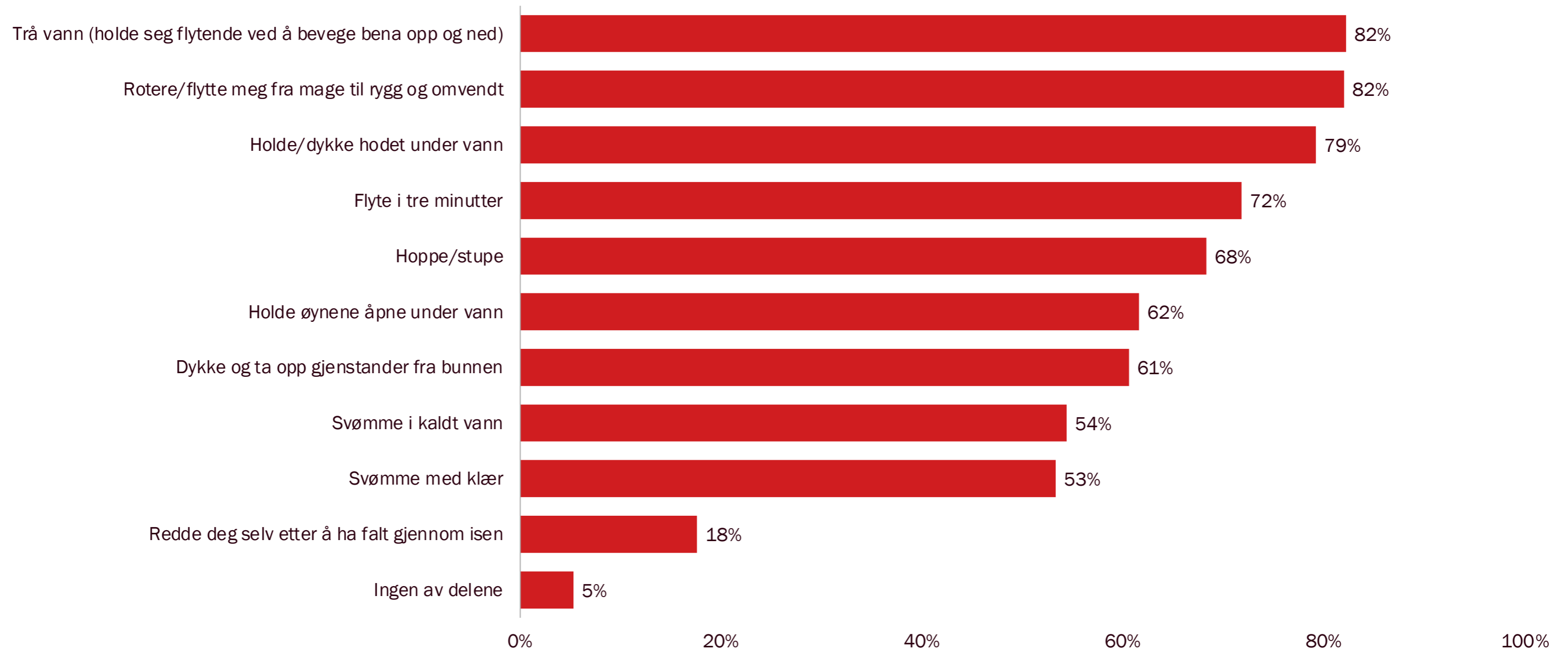
Majoriteten svarer at de ville valgt en av de anbefalte tiltakene dersom de oppdager noen som er i ferd med å drukne

Ferdigheter i vann

Ferdigheter i vann

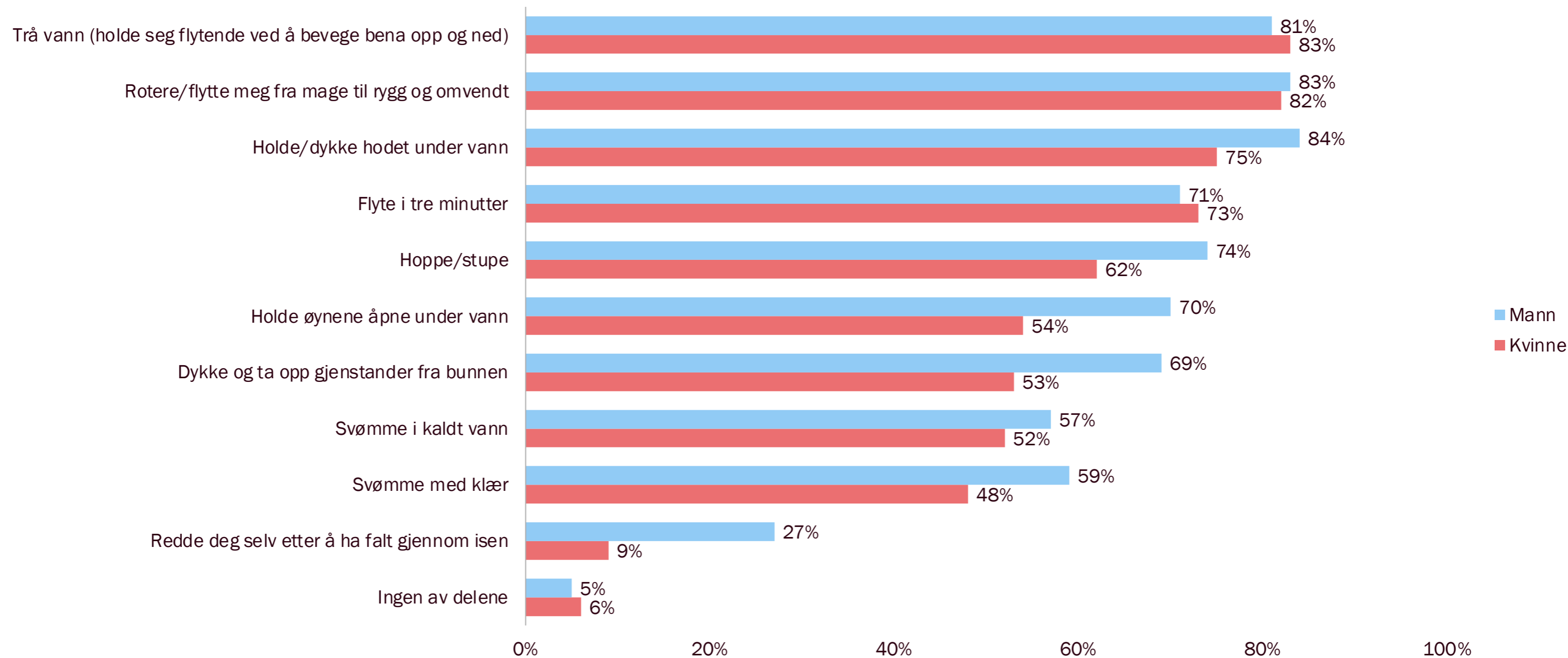
Hvilke av følgende ferdigheter mestrer du i vannet/sjøen

Menn mestrer flest ferdigheter i vannet

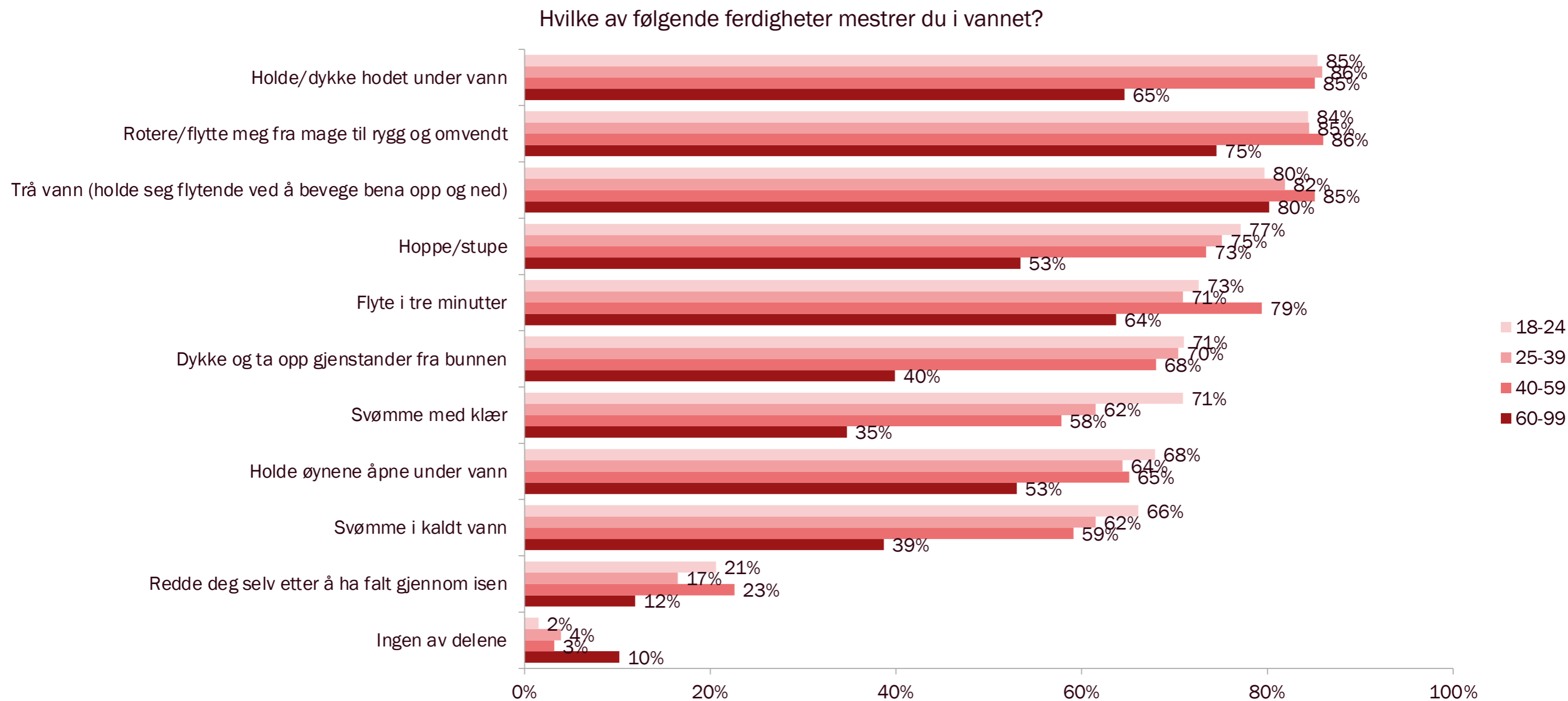
Menn oppgir at de mestrer i større grad å være under vann

Hvilke av følgende ferdigheter mestrer du i vannet/sjøen?

*Ferdighetene i vann/sjø synker
vesentlig etter å ha passert 60 år*

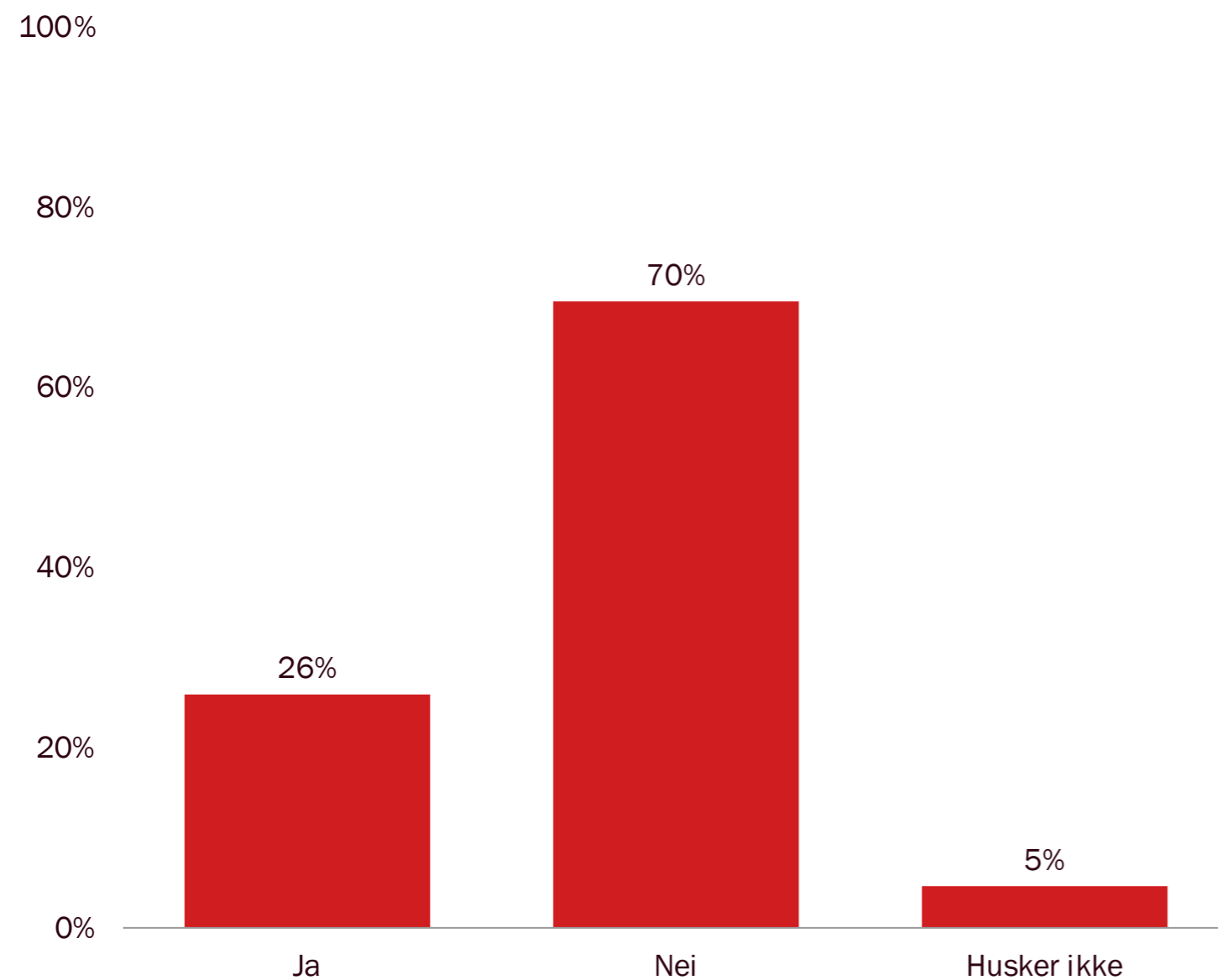
Ferdigheter i vann brutt ned på alder

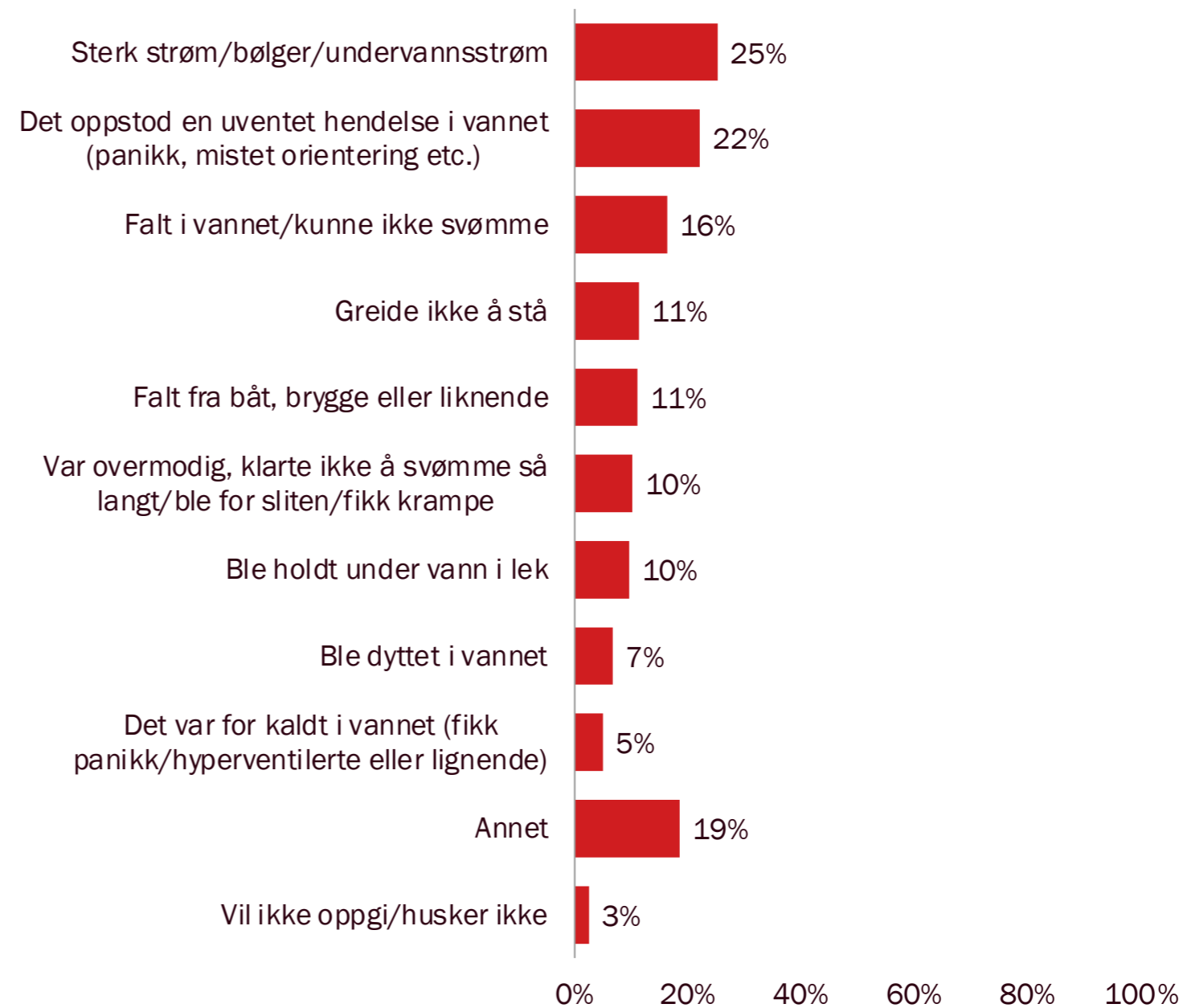
Drukning

26 % hevder å ha vært i en (nær) drukningsulykke

Har du noen gang vært i en situasjon der du selv eller noen du var sammen med hadde en (nær) drukningsulykke, slik at du ble skikkelig redd?

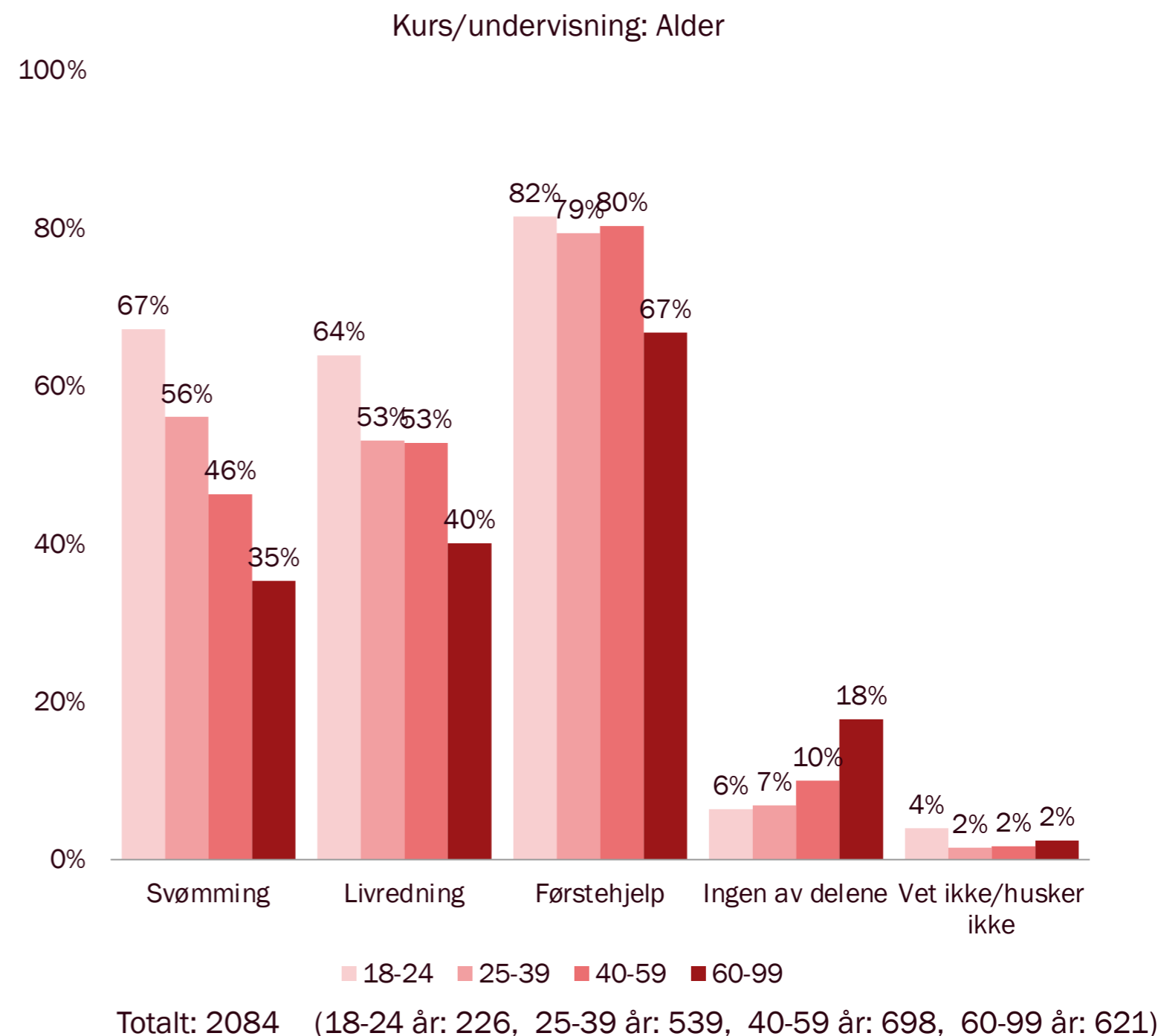
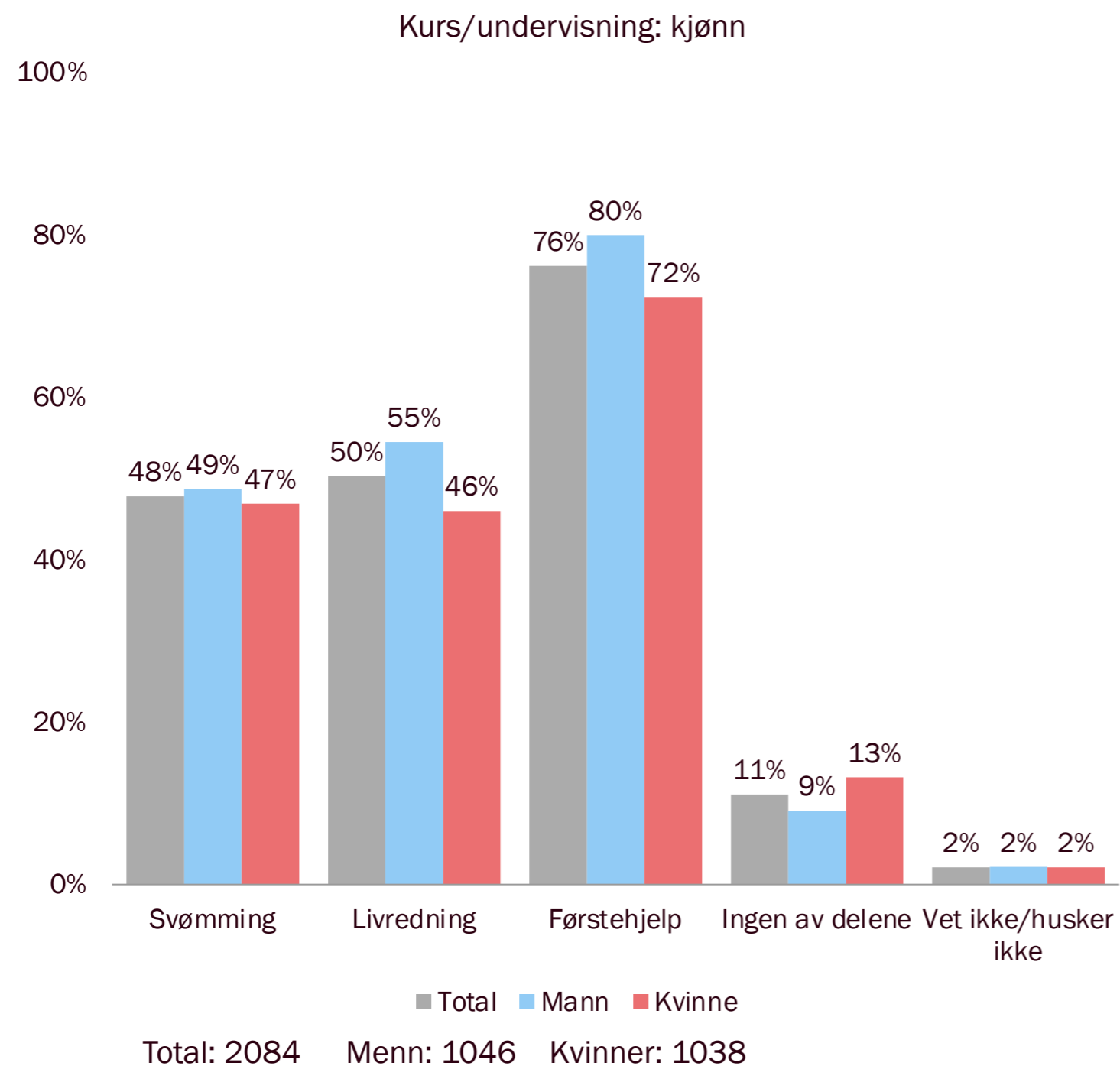

Kan du prøve å forklare hva som skjedde? (Flere svar mulig)

Kurs

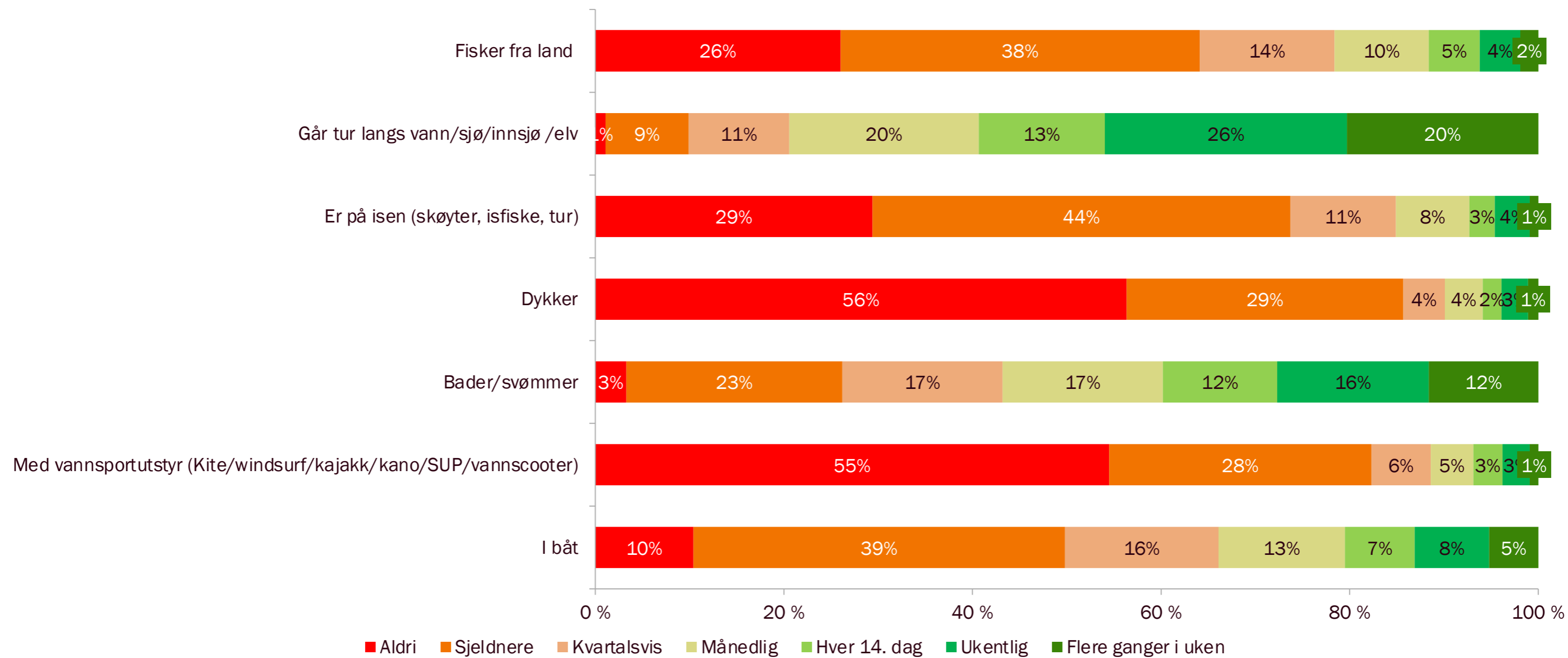
Halvparten har deltatt på svømme- og livredningskurs, de eldste har signifikant lavest kursdeltagelse

Adferd ved vann / sjø / elv

Adferd ved vann/sjø/elv i løpet av en sesong

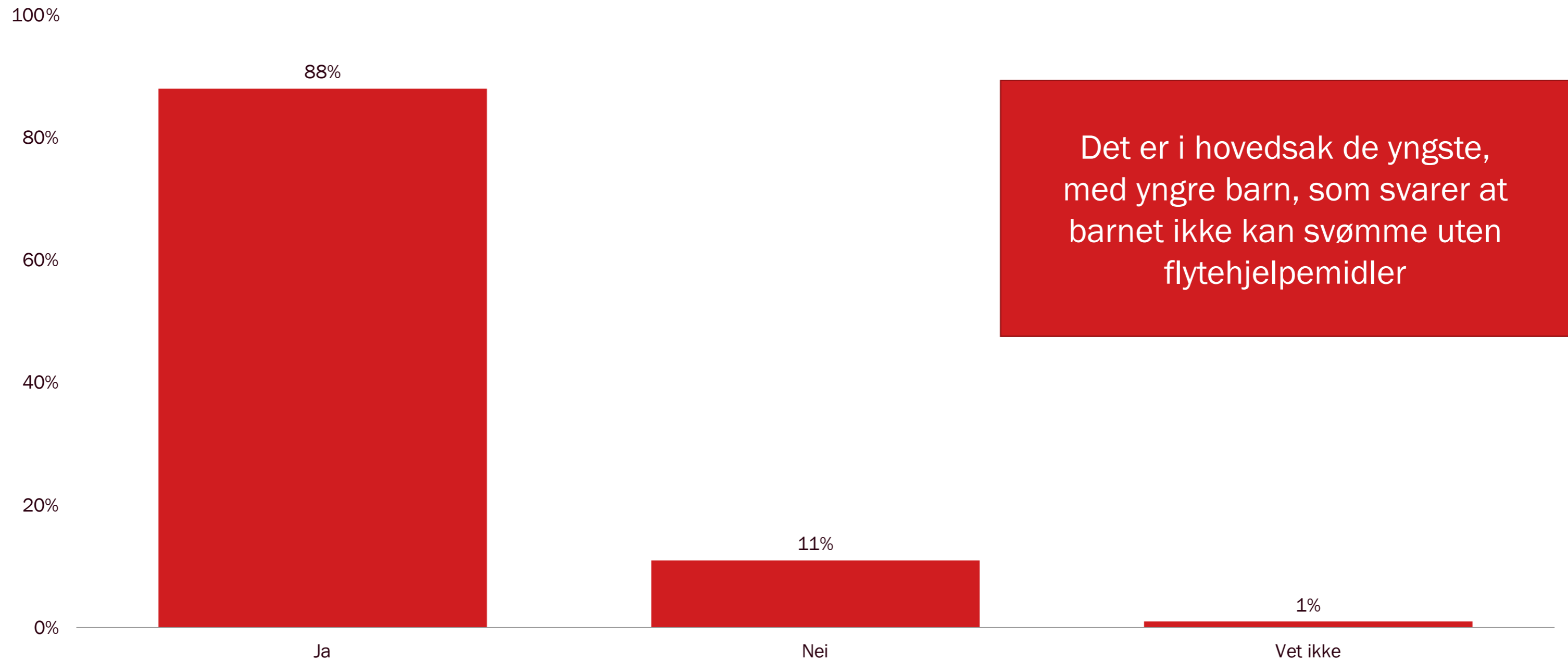
Hvor ofte ferdes du i løpet av en sesong på/i/ved vann/sjø/elv på følgende måter:

2. Foreldreundersøkelsen

Majoriteten oppgir at barna som er i alderen 6 til 16 år kan svømme

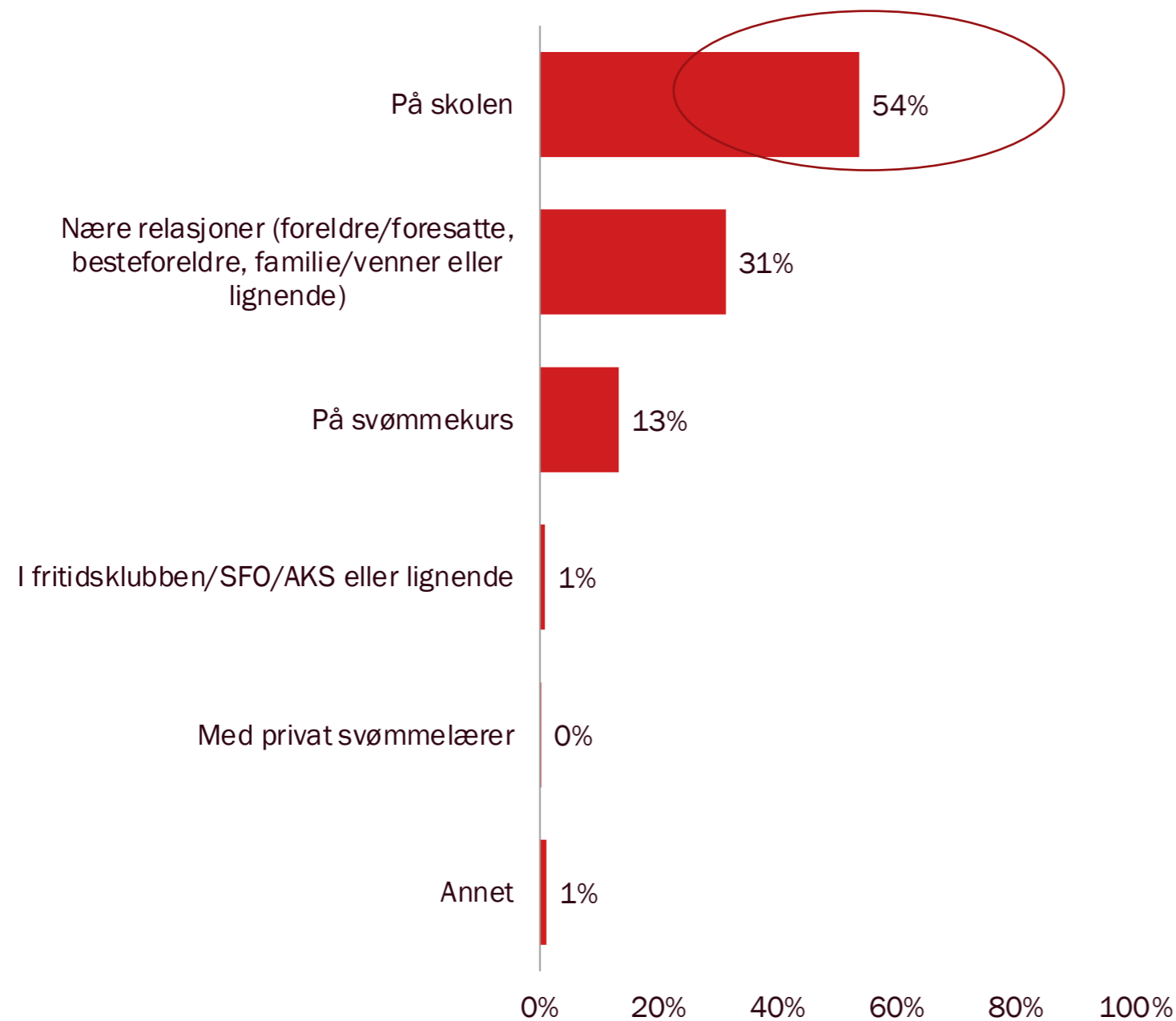
Kan ditt eldste barn, mellom 6 og 16 år, svømme uten flytehjelpemidler?

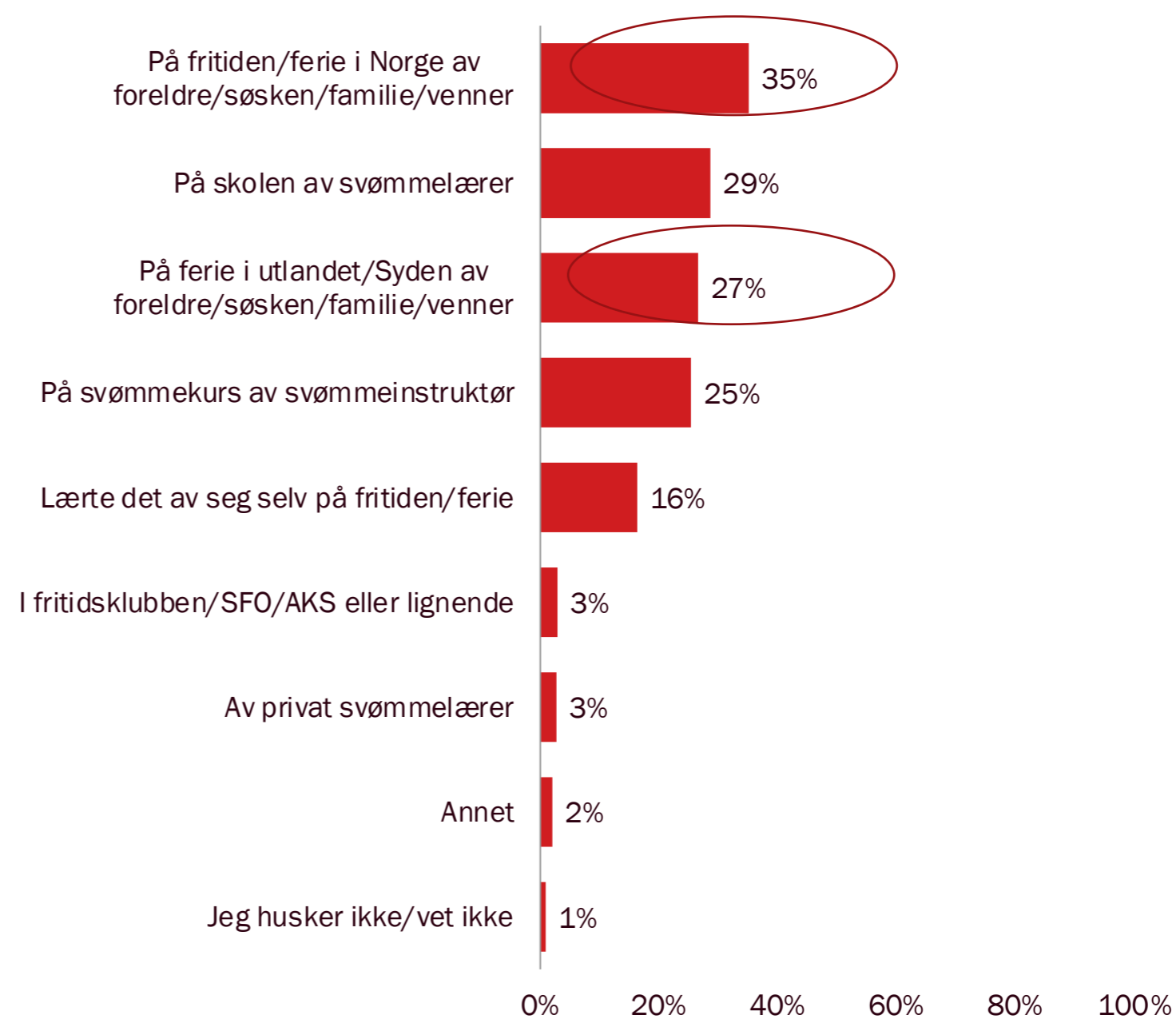
54 % synes at barn i hovedsak bør lære seg å svømme på skolen

Halvparten synes barn bør lære seg å svømme på skolen, majoriteten oppgir at barnet har lært seg å svømme av nære relasjoner

Hvor synes du barn i hovedsak bør lære seg å svømme?

Hvordan lærte ditt eldste barn å svømme?

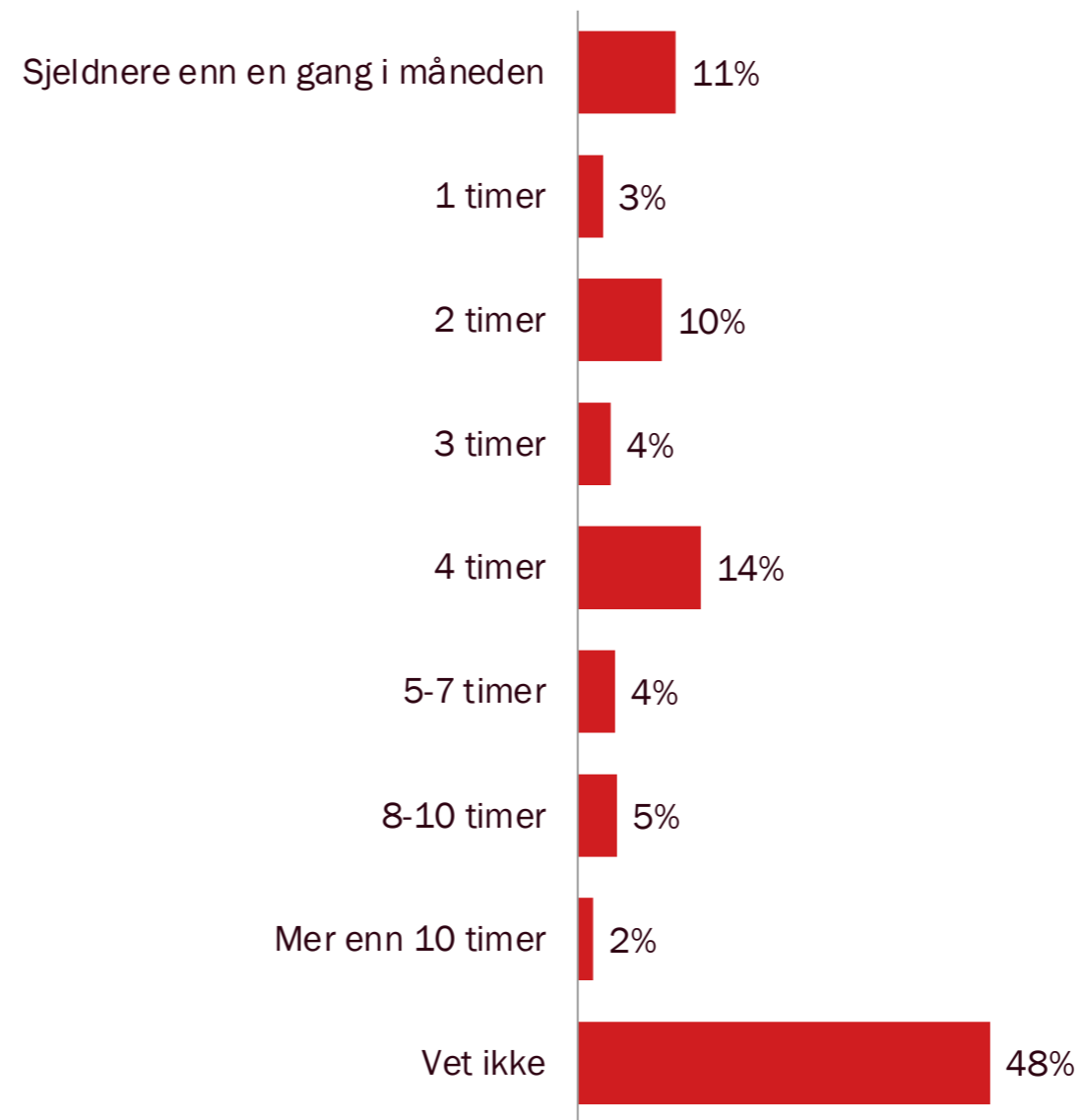
*48 % kjenner ikke til antall timer barnet
får/har hatt per måned med
svømmeundervisning på skolen*

Majoriteten har/har hatt barn som har svømmeundervisning på grunnskolen

Har ditt eldste barn mellom 6-16 år (hatt/mottatt) svømmeundervisning på grunnskolen (1. – 10. trinn?)

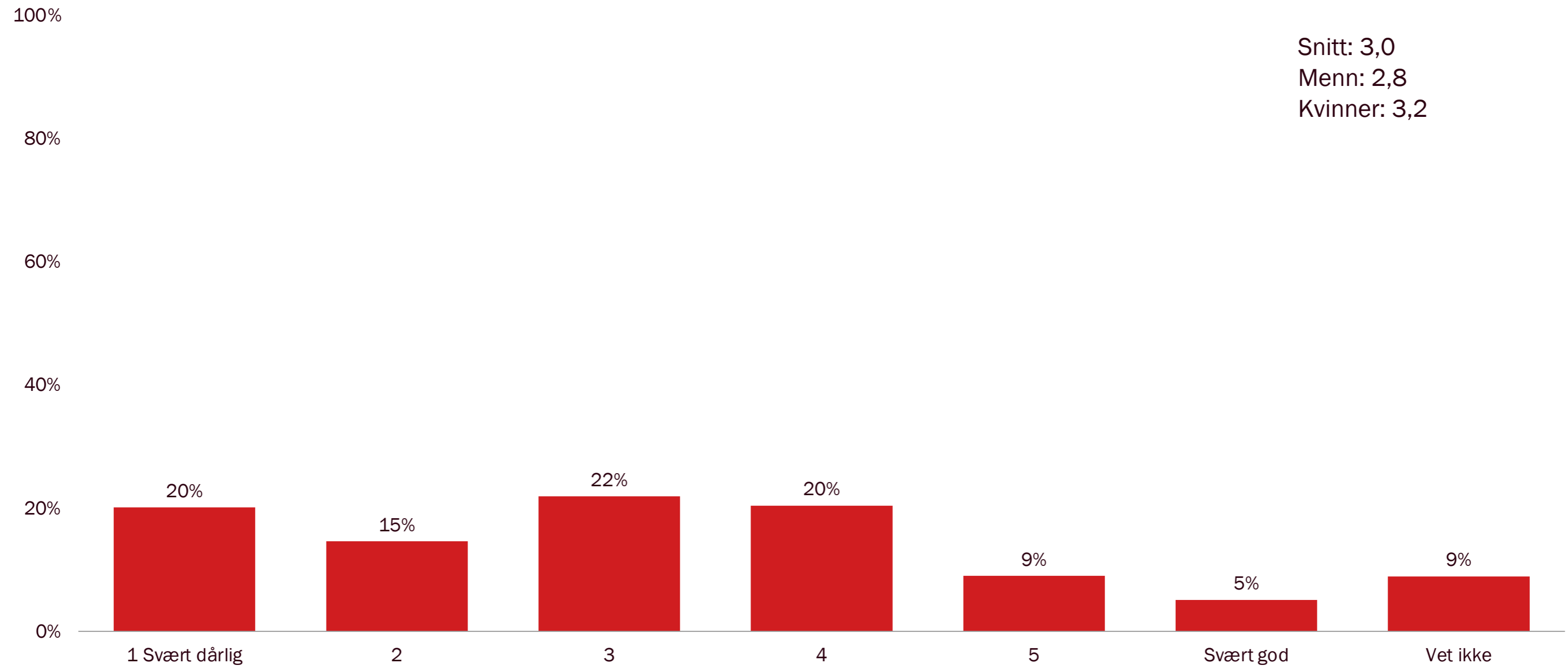
Kjenner du til hvor mange timer opplæring barnet ditt skal få/har fått innen svømming og livredning på barneskolen/ungdomskolen i løpet av en måned?

35 % har svært dårlig kjennskap til hva barna skal lære om svømming og livredning på skolen

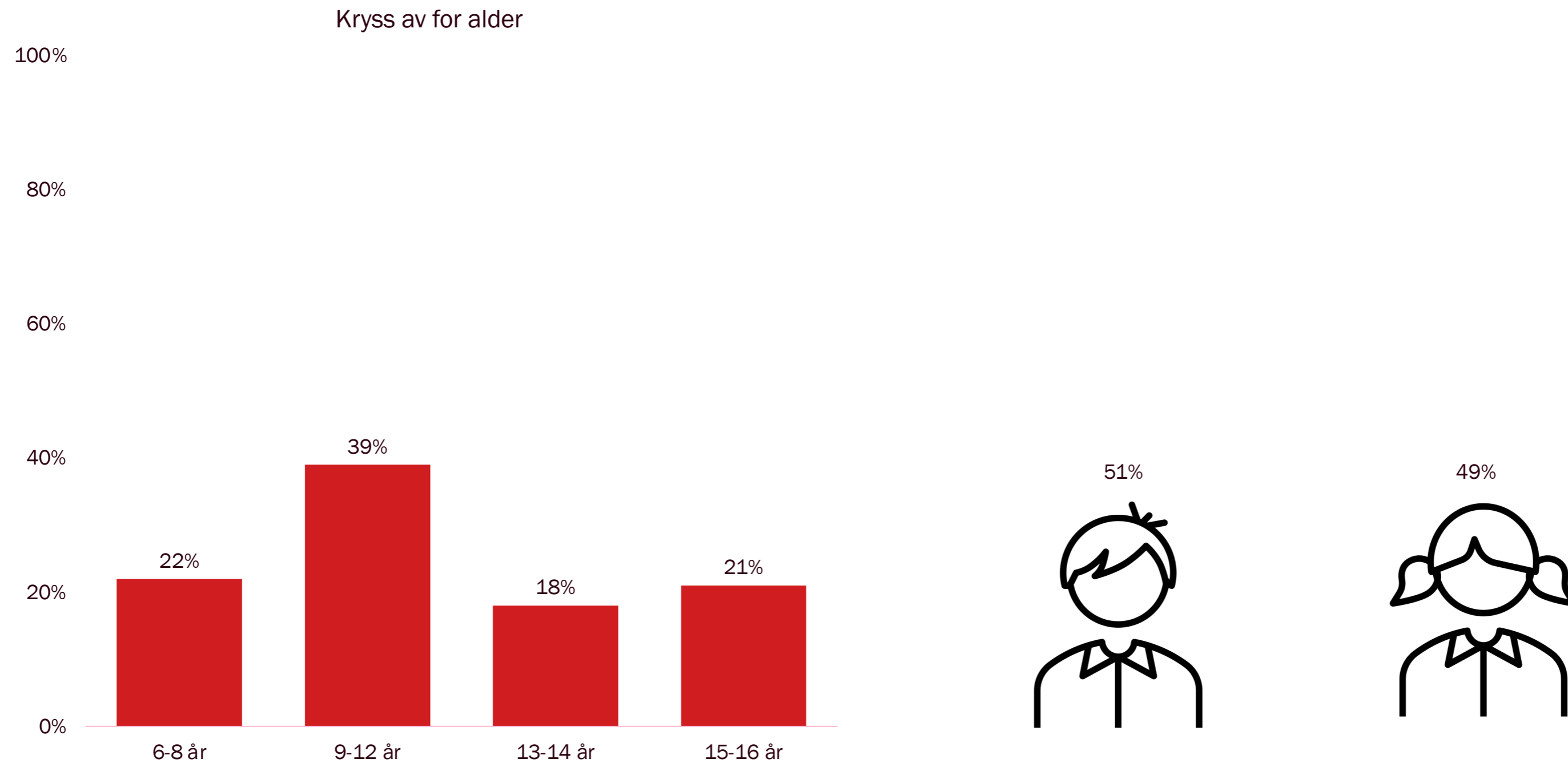
Majoriteten av foreldrene har lav kjennskap til hva barna skal lære om svømming og livredning på skolen

Hvor god eller dårlig kjennskap har du til hva barna skal lære om svømming og livredning på skolen?

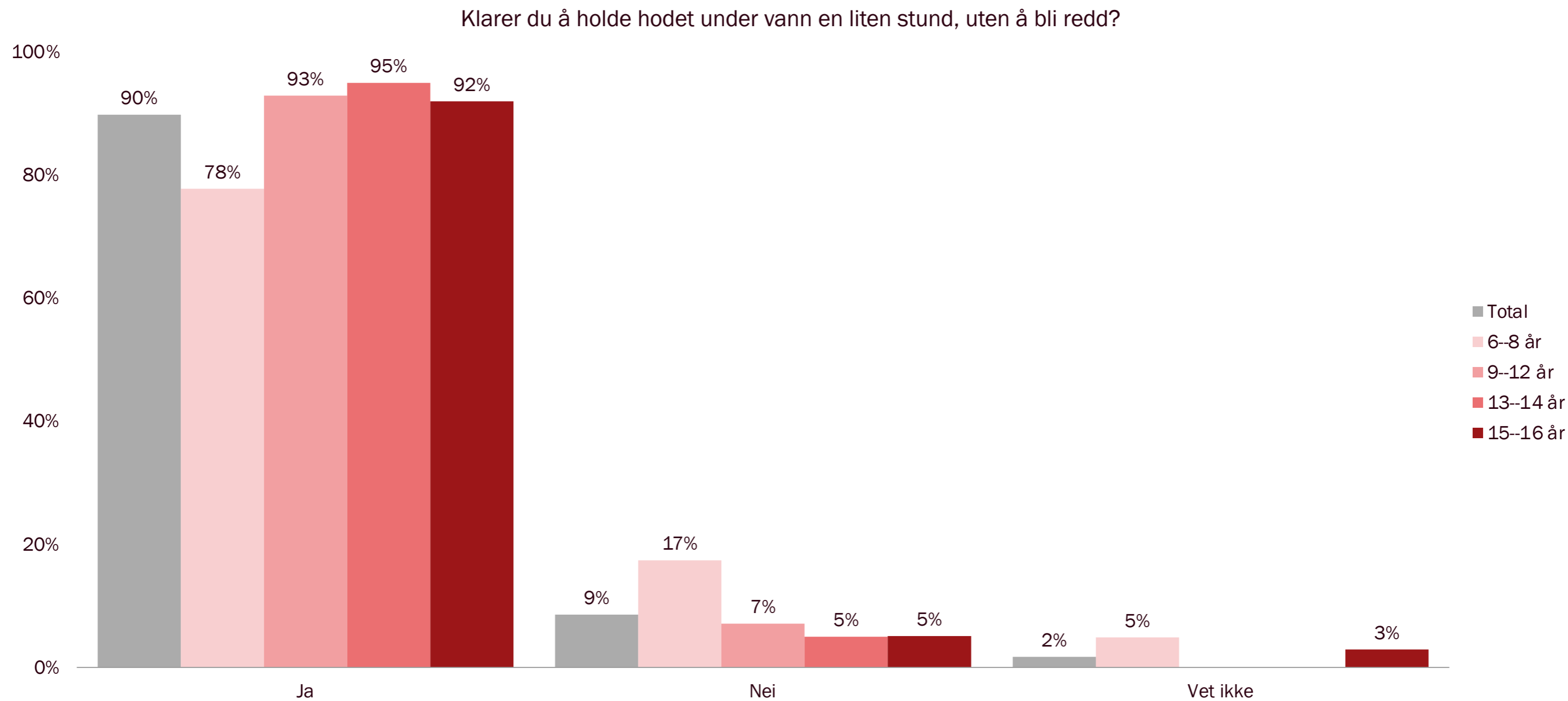

3. Barneundersøkelsen

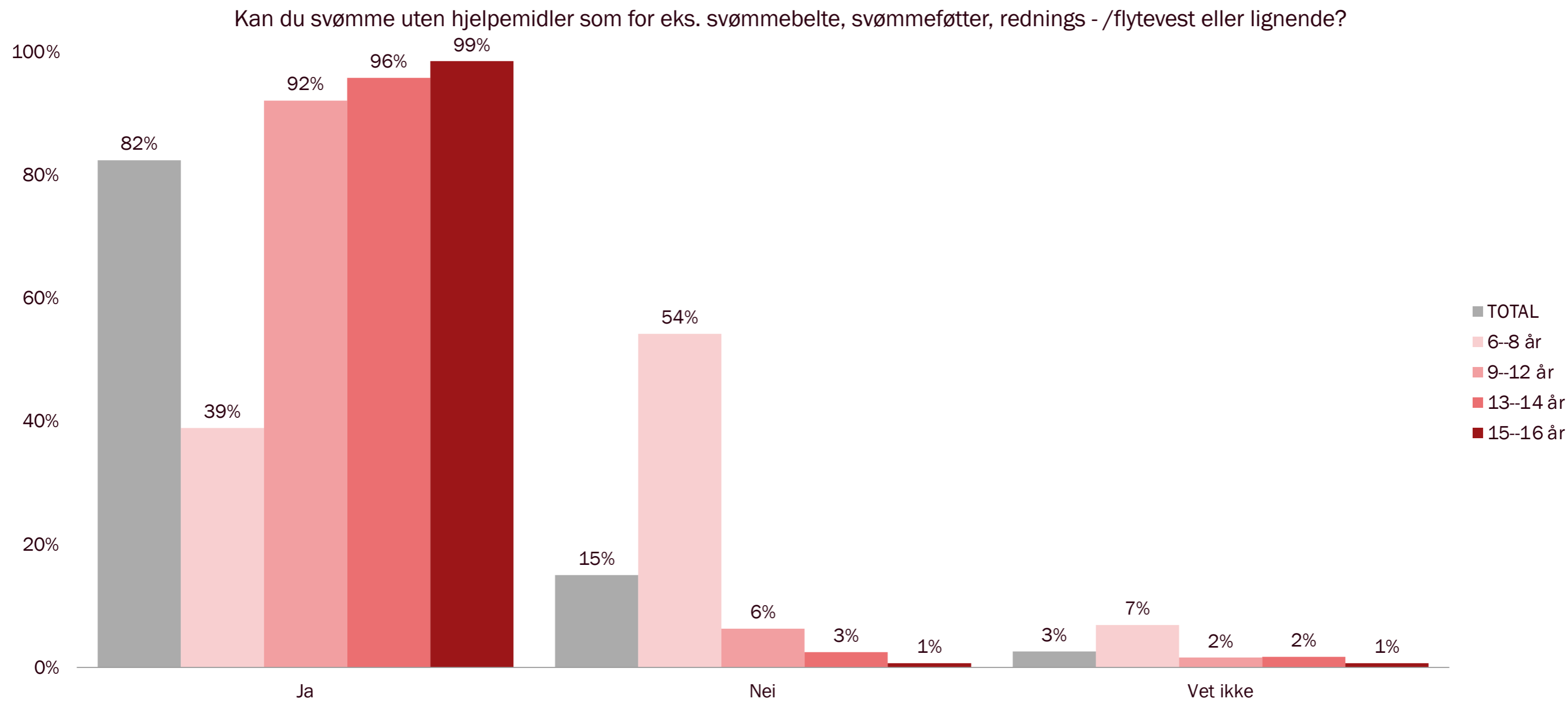
Aldersfordeling og kjønn på barna som har deltatt i undersøkelsen

De fleste oppgir å kunne holde hodet under vann en liten stund

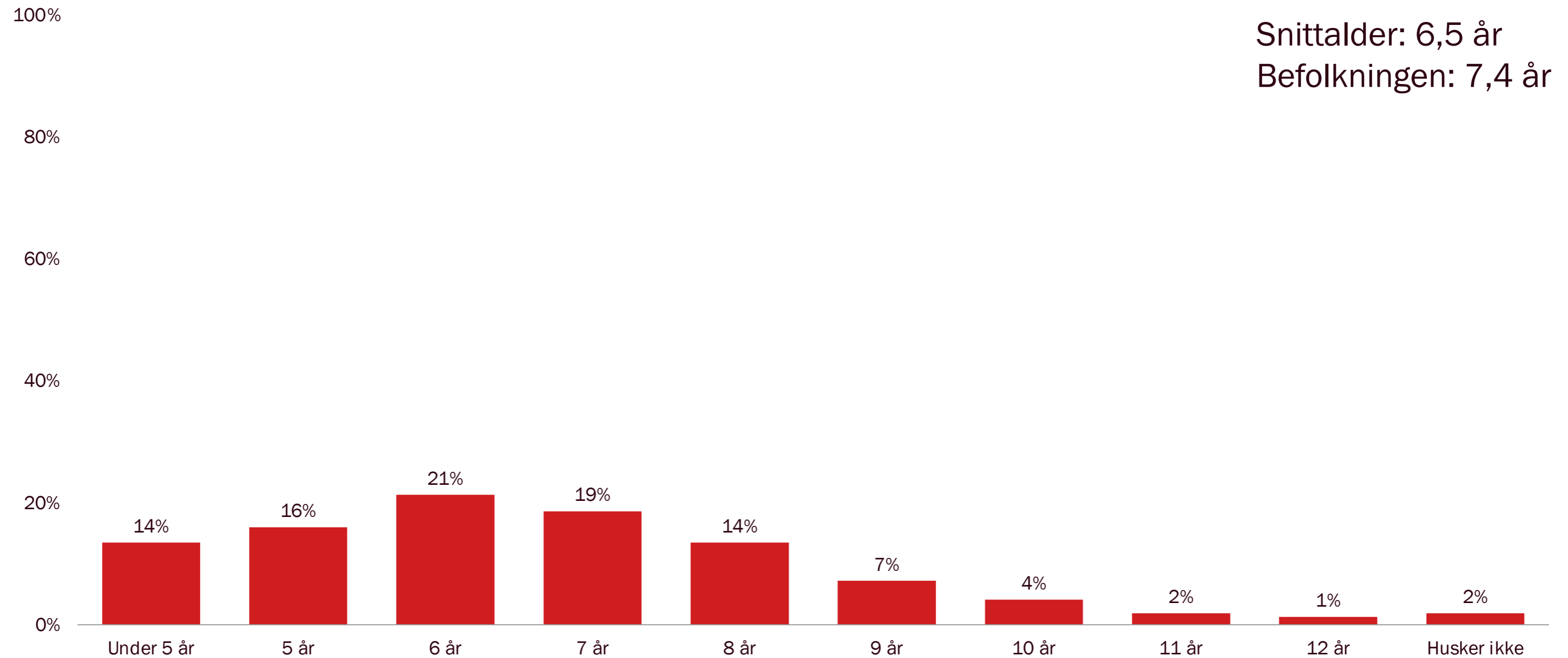

Andelen som kan svømme uten hjelpemidler

Gjennomsnittlig alder på barna som lærer seg å svømme er 6,5 år

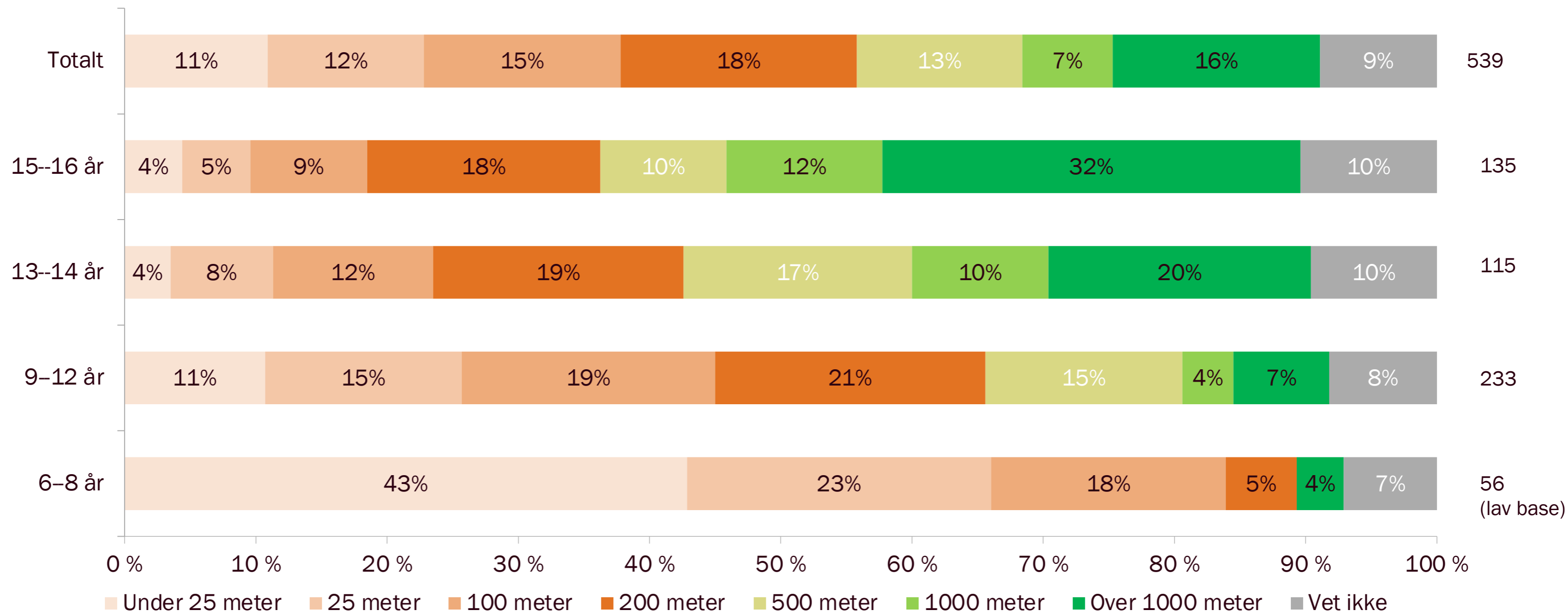
Hvor gammel var du ca. da du lærte å svømme?

Svømmelengden øker i takt med alderen til barna

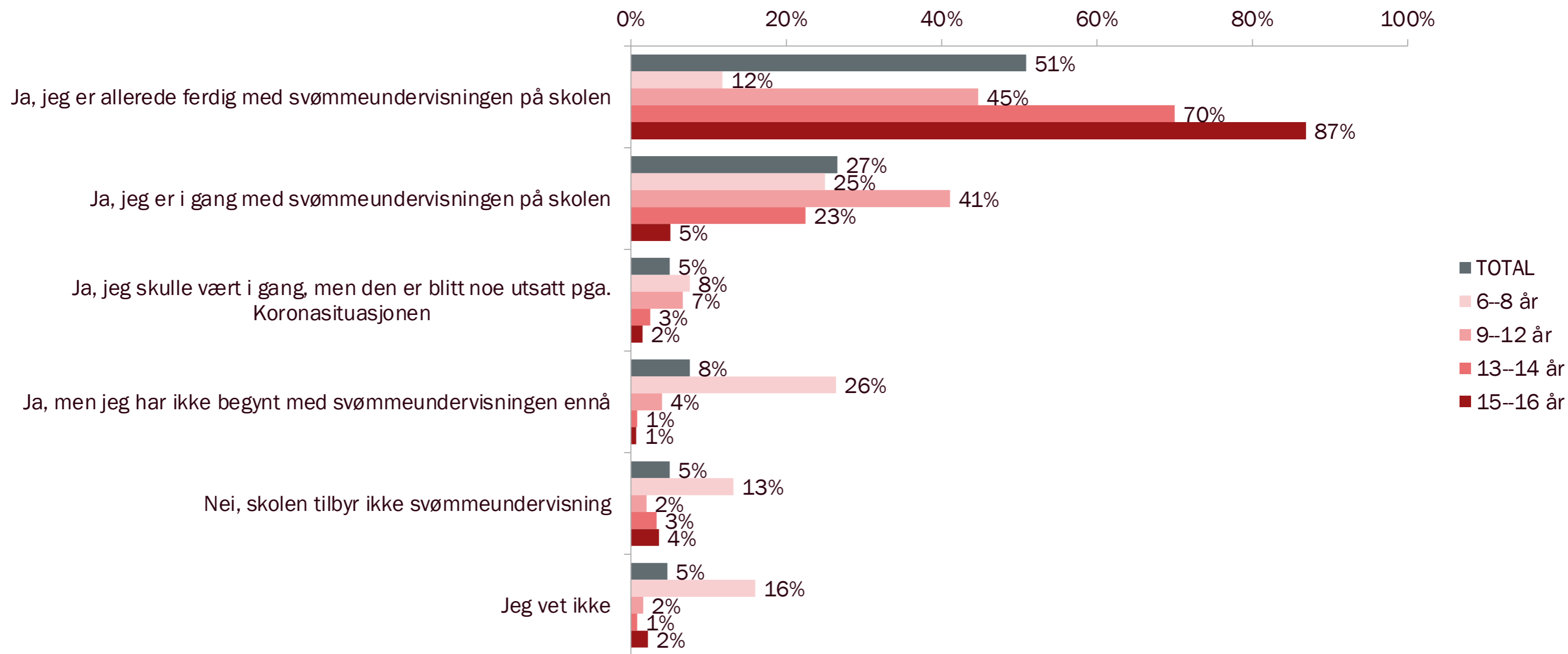
Se for deg en vanlig sommerdag i Norge. Hvor langt klarer du å svømme i sjøen / vannet uten flytehjelpemidler?

Base:

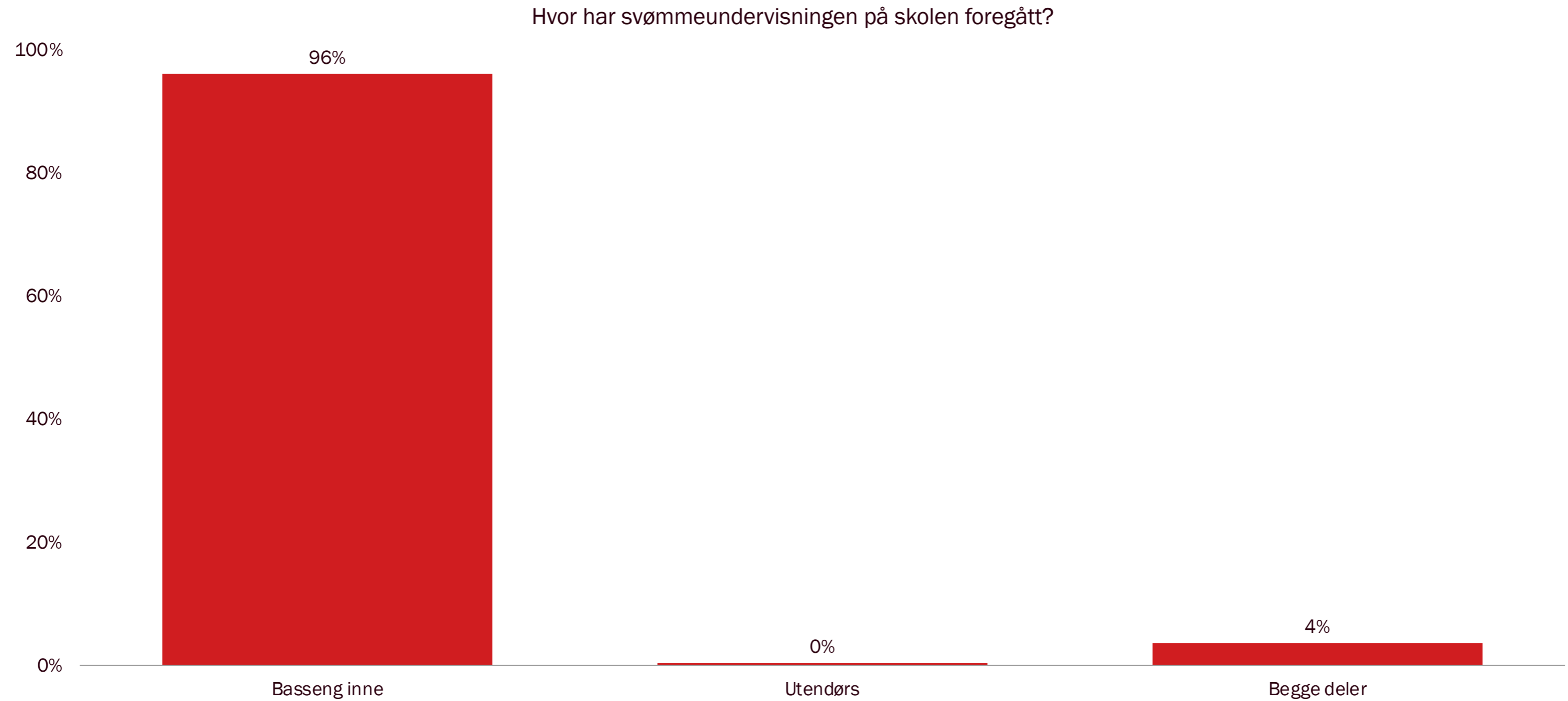

78 % har hatt eller er i gang med svømmeundervisning på skolen

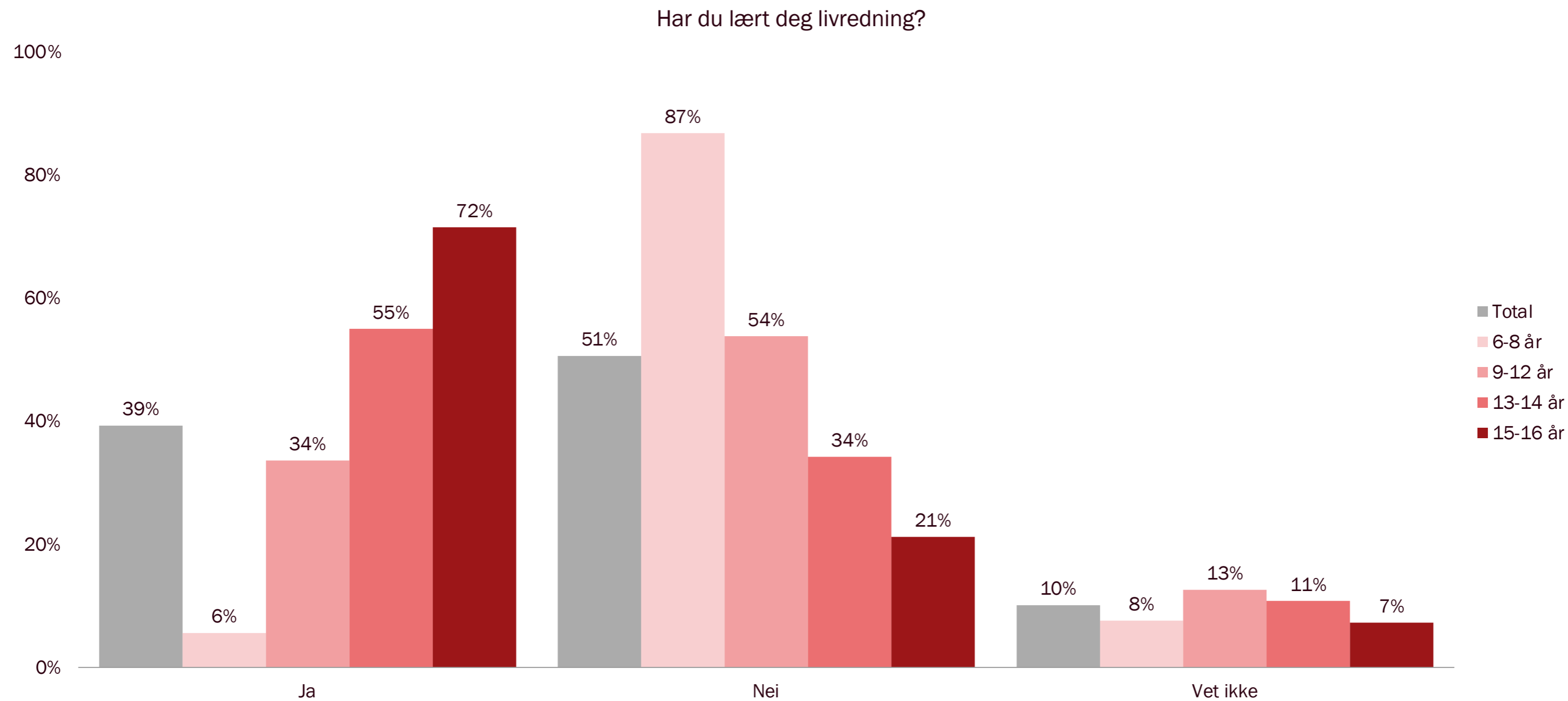
Har du hatt eller skal du ha svømmeundervisning på skolen?

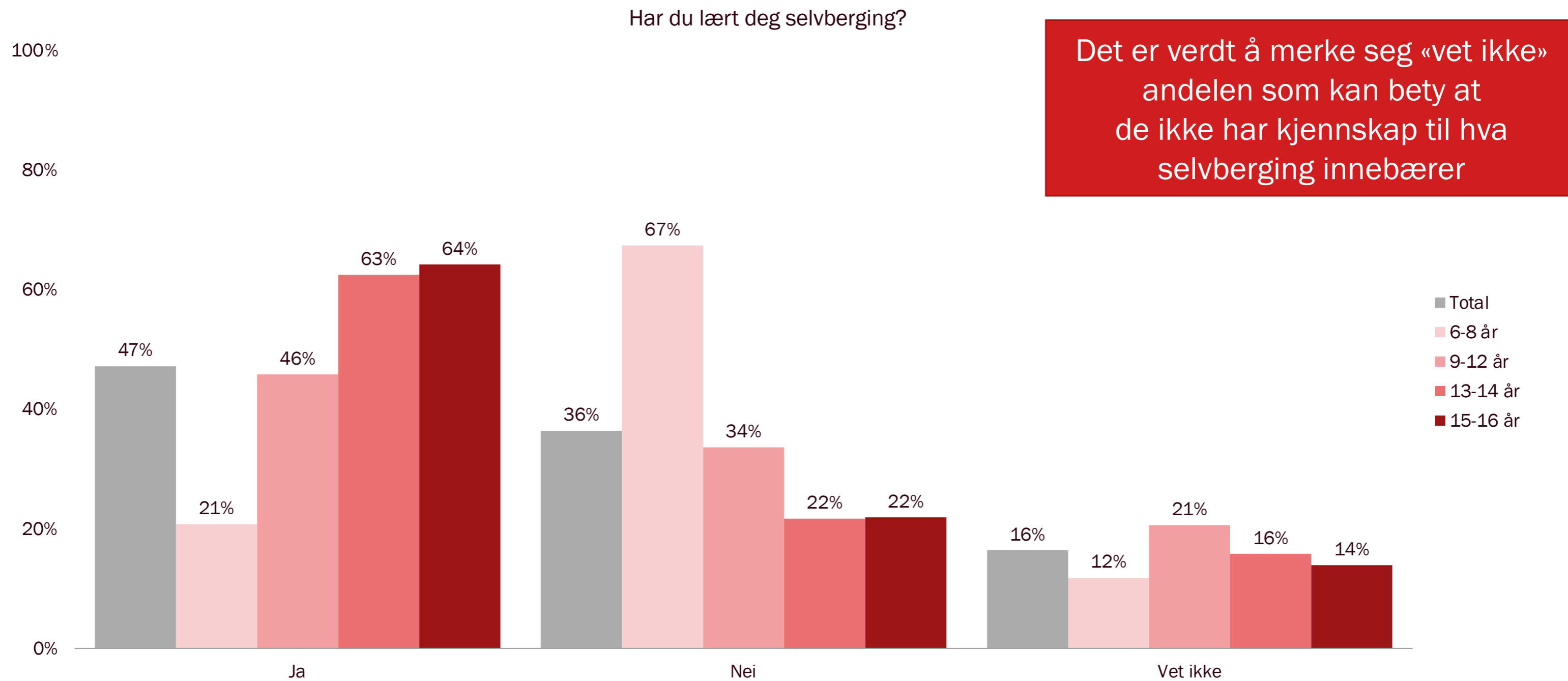
Nesten alle har hatt innendørs svømmeundervisning

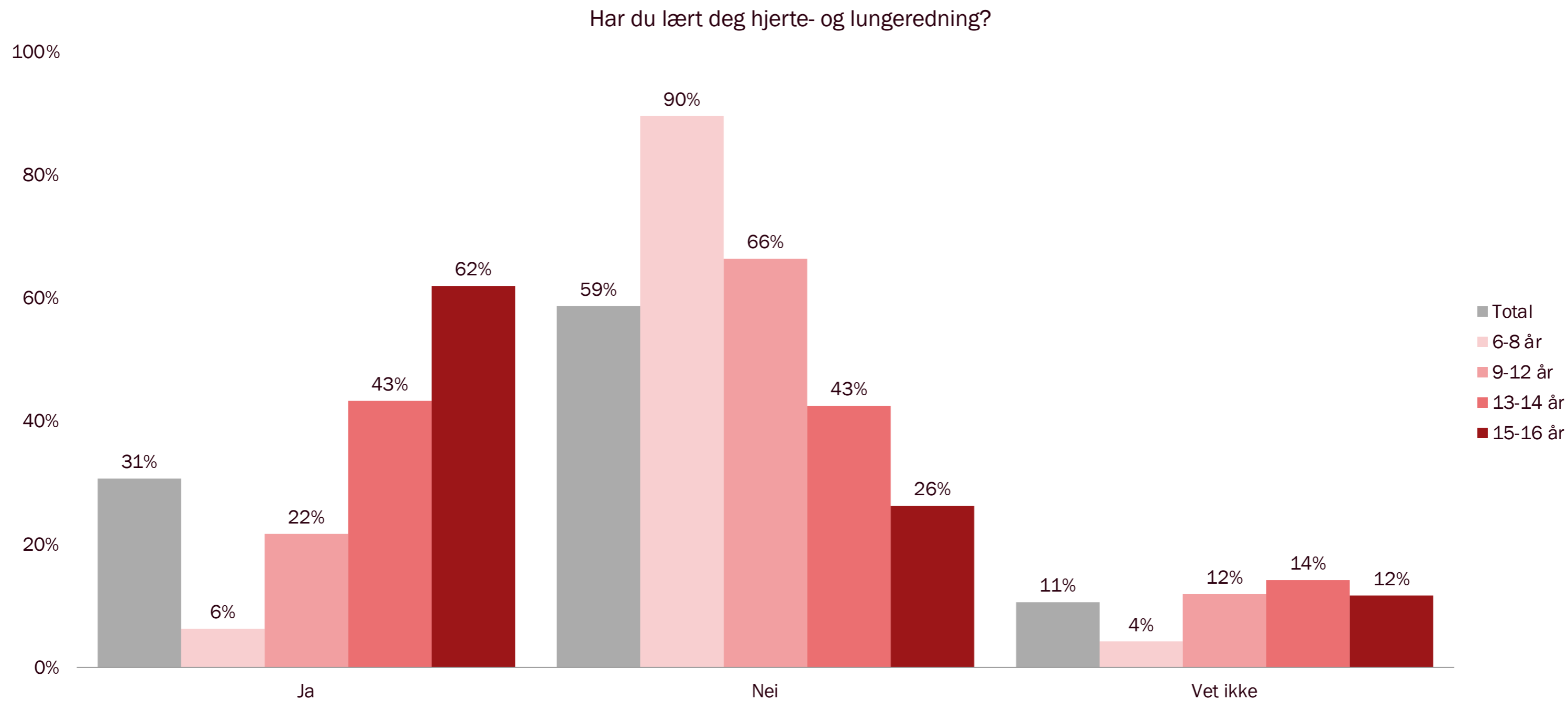
Majoriteten av barna i alderen 15-16 år har lært seg livredning

Majoriteten av barn i alderen 13 – 16 år har lært selvberging

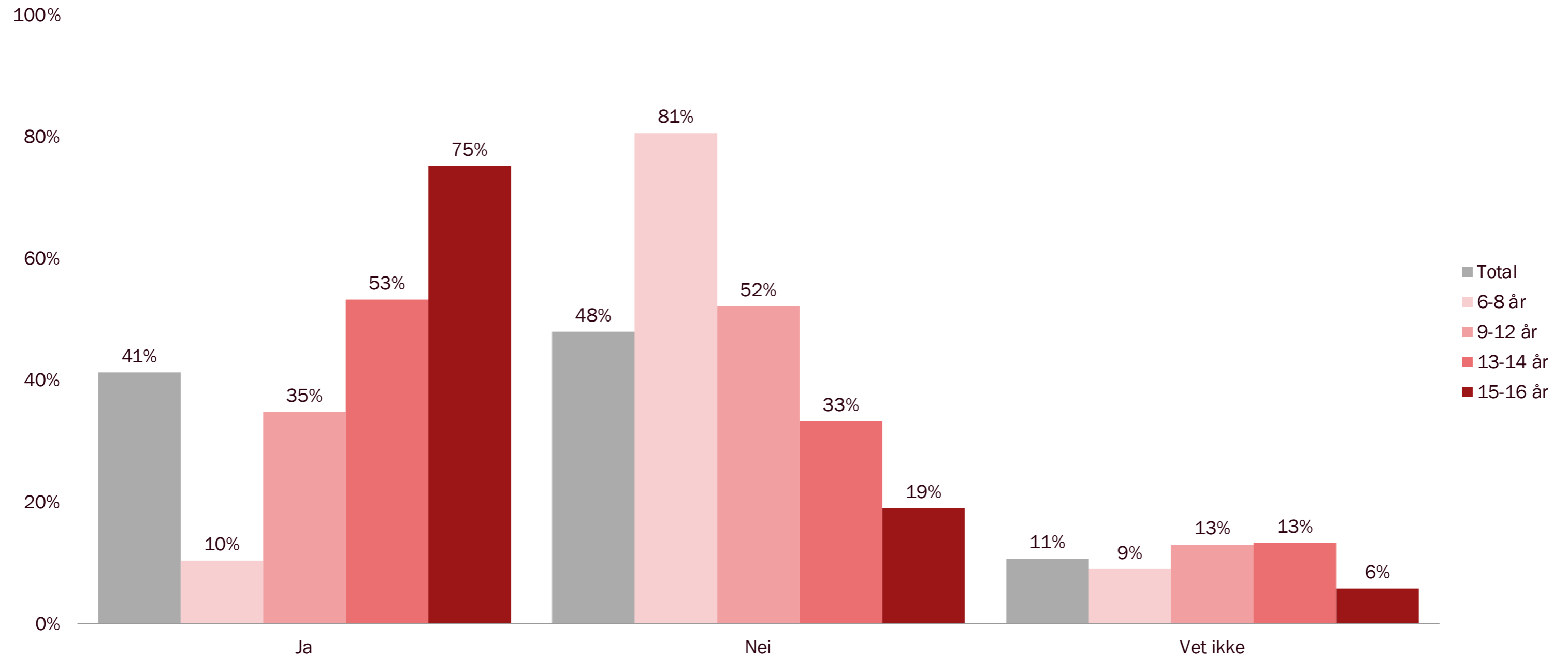

Majoriteten av barn i alderen 15-16 år har lært hjerte-lungeredning

Majoriteten av barn i alderen 15-16 år har lært å legge en person i stabilt sideleie

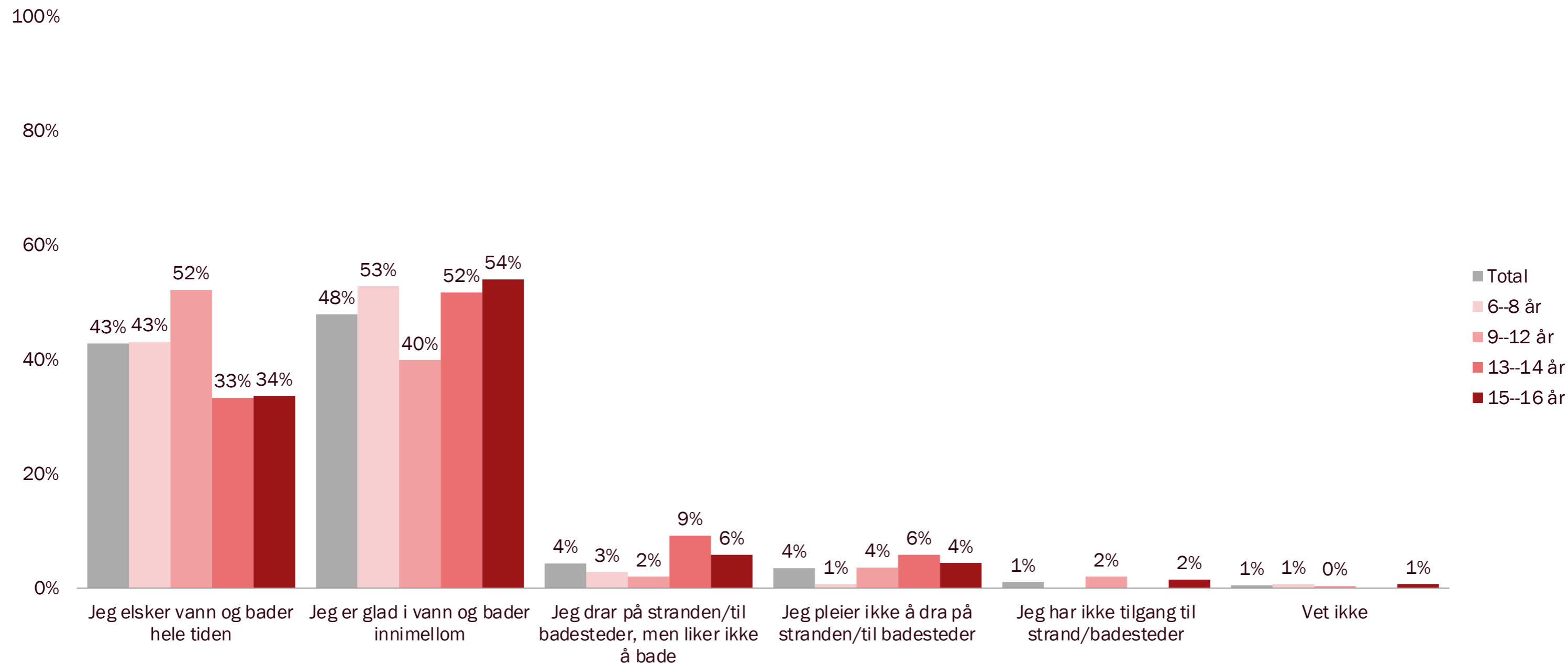
Har du lært deg å legge en person i stabilt sideleie?

De aller fleste barn elsker/er glad i vann

Gleden med vann og bading er aller størst blant de yngste

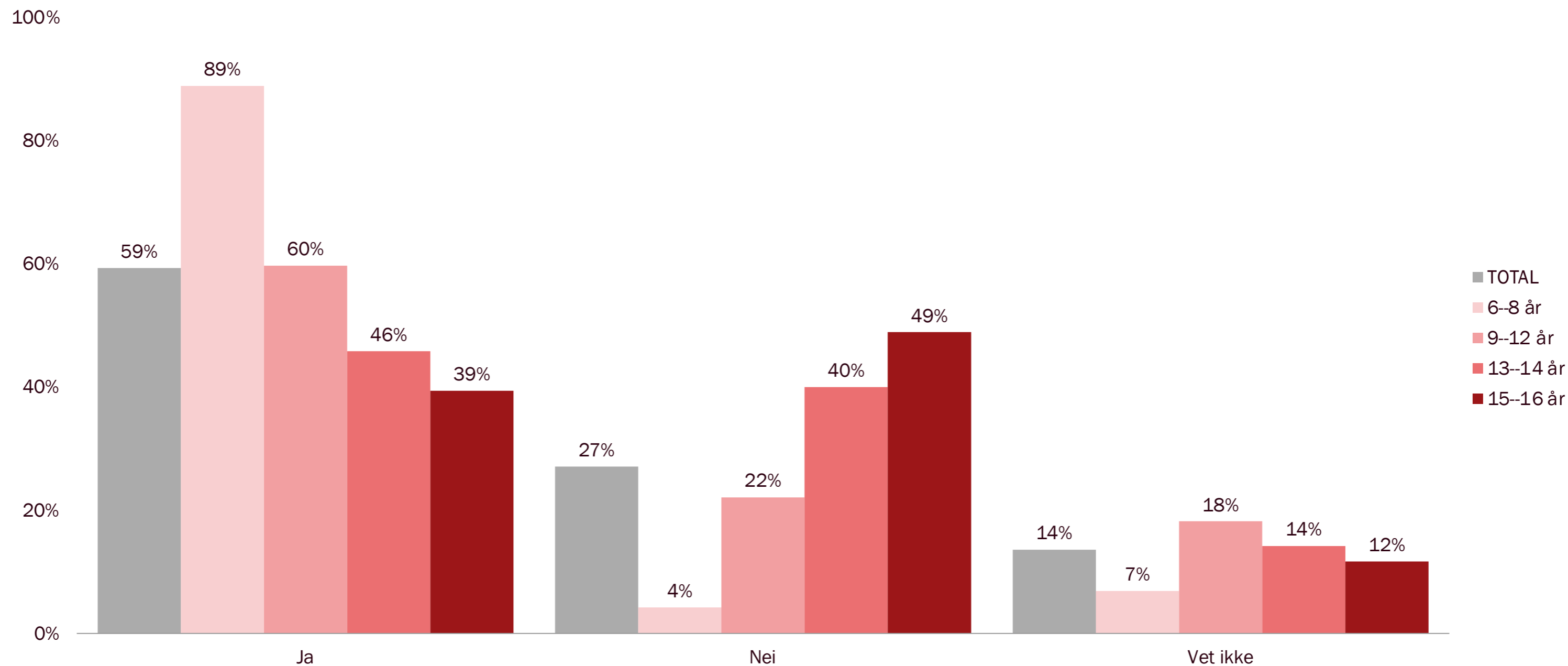
Se for deg en vanlig sommerdag i Norge. Kryss av for det alternativet som passer deg best:

*59 % av barna skulle ønske
de var bedre til å svømme*

Det er en betydelig andel barn som skulle ønske de var bedre til å svømme

Skulle du ønske du var bedre til å svømme enn det du er i dag?

Oppsummerende konklusjoner

Viktige funn: befolkning og foreldre

- Hele 95 % av befolkningen svarer at de synes det er svært viktig å kunne svømme.
 - Undersøkelsen avdekker at de aller fleste over 18 år kan svømme, men ferdighetene avtar med alder – og spesielt etter fylte 60 år.
 - Hvilken kjennskap de har til risiko forbundet med vann / sjø varierer en del, men det å ikke sjekke dybden først eller drikke alkohol når man svømmer/kjører båt er forbundet med høyest risiko.
 - Resultatene viser at det lavere kjennskap til hvordan man kan se om en person er i ferd med å drukne og også hvilke tiltak man bør gjøre for å redde vedkommende. Her er det et betydelig informasjonsbehov.
 - Majoriteten av foreldrene oppgir at barnet har lært seg å svømme av nære relasjoner, men halvparten av mener at det er skolen som bør være stedet hvor barn lærer seg å svømme på skolen.
 - Det er lav kjennskap blant foreldre til antall timer svømmeundervisning barnet får på skolen og hva barna skal lære om svømming og livredning på skolen.
-

Viktige funn: barn

- Nesten alle barna over 8 år svarer at de kan svømme uten flytehjelpemidler. Ferdighetene øker med alderen. Ingen signifikante forskjeller i resultatene mellom jenter og gutter.
 - Det er en betydelig andel av skolebarna som ikke har lært seg livredning, selvberging og førstehjelp. Resultatene viser at blant de som allerede er ferdig med svømmeundervisning på skolen er det en vesentlig andel som sier at de ikke kan de kravene som er definert i kompetansemålene rundt sikkerhet i sjø/vann.
 - Og resultatene viser at majoriteten av barna skulle ønske de var enda bedre til å svømme enn det de er i dag!
-

Spørsmål til undersøkelsen:
marianne.nipe@apeland.no / 95113002